

BIALSKI PRZEGLĄD AKADEMICKI

CZASOPISMO PAŃSTWOWEJ SZKOŁY WYŻSZEJ IM. PAPIEŻA JANA PAWŁA II W BIAŁEJ PODLASKIEJ

NR 18 – GRUDZIEŃ 2014
ISSN 2081-6324

**Jubileuszowa XV Inauguracja
Roku Akademickiego 2014/2015**

Uroczysta XV Inauguracja Roku Akademickiego 2014/2015

Fotorelacja

Uroczyste otwarcie hali sportowej – symboliczne przecięcie wstęgi

Immatrykulacja studentów I roku

Najlepsi absolwenci otrzymują dyplomy z wyróżnieniem

Nauczyciele akademicki PSW odbierają medale z rąk Wiceministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Studenci PSW

Drodzy Czytelnicy!

Nowy numer „Bialskiego Przeglądu Akademickiego” otwiera relacja z XV Jubileuszowej Inauguracji Roku Akademickiego 2014/2015. W roku jubileuszu nasza uczelnia ma wiele powodów do dumy: jesteśmy w czołówce poważnych rankingów krajowych, Kampus PSW powiększył się o imponującą Halę Sportową oraz laboratorium EKO-AGRO-TECH. Uczelnia rozwija się więc kompleksowo, stwarzając warunki nie tylko do ożywienia życia studenckiego, ale również do rozwoju naukowego. O sukcesach PSW informuje prof. zw. dr hab. Józef Bergier, Rektor PSW w swoim przemówieniu inauguracyjnym, które publikujemy na str. 3–4.

Tradycyjnie prezentujemy relacje z bieżących wydarzeń uczelnianych. W dziale „Konferencje” przedstawiamy sprawozdania z konferencji zorganizowanych przez Katedrę Ekonomii i Zarządzania nt. biogospodarki oraz perspektyw rozwoju bezpieczeństwa i obronności RP. Z kolei artykuły dotyczące wyjazdów pracowników naukowych i administracyjnych PSW na Słowację i do Hiszpanii dowodzą, że współpraca międzynarodowa w ramach programu ERASMUS stale się rozwija.

Studenci Państwowej Szkoły Wyższej również aktywnie działają na rzecz społeczności akademickiej. Żacy reprezentują swoją Uczelnię w Ogólnopolskiej Pielgrzymce Rodziny Szkół im. Jana Pawła II, rozwijają naukowe pasje w kołach naukowych (w bieżącym numerze swoje zainteresowania opisują studenci Informatyki), a także odwiedzają szczególne miejsca, takie jak Muzeum Historii Żydów Polskich, o czym w swoim artykule pisze dr Anna Ślifirczyk. Przed studentami działającymi w Duszpasterstwie Akademickim spore wyzwanie związane ze Światowymi Dniami Młodzieży – o tym w artykule ks. dra Jacka Muchy.

W stałych rubrykach „Bialskiego Przeglądu Akademickiego” tradycyjnie Biblioteka PSW zachęca do lektury nowości wydawniczych, zaś prof. Jerzy Bertrandt w artykule naukowym prezentuje tematykę „Zapotrzebowania na wodę i składniki mineralne osób przebywających w tropiku”.

Mamy nadzieję, że nowy numer naszego czasopisma spotka się z Państwem pozytywnym odbiorem.

Przyjemnej lektury!

Redakcja

Spis treści

XV Jubileuszowy Rok Akademicki zainaugurowany!	2
Przemówienie inauguracyjne prof. zw. dr. hab. Józefa Bergiera, Rektora Państwowej Szkoły Wyższej im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej	3
Globalna autostrada	5
Kalendarium	7
14. Ogólnopolska Pielgrzymka Rodziny Szkół im. Jana Pawła II	11
W drodze na Światowe Dni Młodzieży...	12
„Biogospodarka jako konkurencyjny sektor w rozwoju regionu” – Sprawozdanie z Konferencji	14
I Ogólnopolska Konferencja Naukowa pt. „Perspektywy rozwoju bezpieczeństwa i obronności RP”	16
Zapotrzebowanie na wodę i składniki mineralne osób przebywających w tropiku	19
Z prac Senatu	22
Wyjazd pracowników naukowych Katedry Ekonomii i Zarządzania na Słowację	24
Pierwszy Międzynarodowy Tydzień Erasmusa na Uniwersytecie Katolickim w Avili (Hiszpania)	25
Połączyć świat rzeczywisty ze światem wirtualnym...	29
Serialowy dylemat	32
Wspomnienie o Ś.P. Rafale Komudzie – studencie Ratownictwa Medycznego	33
Studenci PSW w Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN	34
Bialskie Spotkania Socjologiczne z... techniką kryminalistyki	36

Bialski Przegląd Akademicki
Nr XVIII (2014)
ISSN: 2081-6324

Przegląd Akademicki jest czasopismem informacyjnym, wydawanym przez PSW im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej, skierowanym do pracowników i studentów uczelni oraz adresatów zewnętrznych.

Nadzór programowy i redakcyjny
prof. zw. dr hab. dr h.c. Mieczysław Adamowicz

Redakcja
mgr Paulina Rynkiewicz, mgr Agnieszka Filipiuk

Korekta
mgr Paulina Rynkiewicz, mgr Agnieszka Filipiuk

Zdjęcia nieoznaczone inaczej: archiwum PSW

Skład i druk: Wydawnictwo Multigraf, tel. 52 340 41 37

Adres redakcji

Państwowa Szkoła Wyższa im. Papieża Jana Pawła II
w Białej Podlaskiej
Sekcja Nauki i Wydawnictw
21-500 Biała Podlaska, ul. Sidorska 95/97, pok. 334
tel. 83 344 99 63, 83 344 99 00 wew. 271
e-mail: p.rynkiewicz@pswbp.pl

Wydawca

Państwowa Szkoła Wyższa im. Papieża Jana Pawła II
w Białej Podlaskiej

Wszelkie prawa zastrzeżone

Autorzy publikacji nie otrzymują honorariów oraz akceptują jednoczesne ukazanie się artykułów na łamach „BPA” i w Internecie. Redakcja zastrzega sobie prawo do dokonywania skrótów, zmian tytułów i redagowania tekstów dostarczonych w celu publikacji. Redakcja nie zwraca tekstów niezamówionych i nie odpowiada za treść zamieszczanych reklam oraz ogłoszeń.

XV Jubileuszowy Rok Akademicki zainaugurowany!

17 października 2014 r. w PSW im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej odbyła się XV Uroczysta Jubileuszowa Inauguracja Roku Akademickiego.

Inauguracja rozpoczęła się uroczystą mszą świętą odprawioną w intencji studentów i pracowników uczelni.

O godz. 11.00 w nowo wybudowanej hali sportowej rozpoczęły się uroczystości inauguracyjne, których gościem honorowym był dr hab. Jacek Guliński – Wiceminister Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Podczas Inauguracji Roku Akademickiego zostały wręczone odznaczenia – **Medale Komisji Edukacji Narodowej za szczególne zasługi dla oświaty i wychowania** następującym pracownikom dydaktycznym: dr inż. Alicji Baranowskiej, doc. dr Barbarze Bergier, doc. dr. Tomaszowi Grudniewskiemu, prof. Marii Kozioł-Montewce, dr Stanisławie Nazaruk, dr inż. Agnieszce Smarzewskiej, dr Ewie Stępień, doc. dr. inż. Adamowi Wasilewskiemu. **Minister Sportu i Turystyki przyznał Złotą Odznakę „Zasługi dla sportu”** mgr. Waldemarowi Chwedorukowi i **Brazową Odznakę „Zasługi dla sportu”** dr Joannie Baj-Korpak.

Senat Państwowej Szkoły Wyższej im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej ustanowił w uznaniu za wyjątkowy wkład w rozwój Uczelni i umacnianie jej prestiżu **złotą odznakę „Zasłużony dla PSW”**. W tym roku otrzymali ją: dr hab. Grażyna Olchownik – Kierownik Katedry Kultury Fizycznej i Fizjoterapii, prof. dr hab. inż. Stanisław Kondracki – Dyrektor Instytutu Rolnictwa w latach 2008–2013, Kierownik Katedry Nauk o Środowisku oraz Eugeniusz Izdebski – Prezes Przedsiębiorstwa Wielobranżowego „Budomex” z siedzibą w Białej Podlaskiej. Rokrocznie podczas uroczystości inauguracyjnych wyróżniamy absolwentów, którzy uzyskali najwyższe średnie z całego okresu studiów. **Dyplomy ukończenia studiów z wyróżnieniem otrzymali:** Anna Żurawska, absolwentka kierunku Pedagogika, Domini-

ka Ceglińska, absolwentka kierunku Zdrowie Publiczne (studia I stopnia), Grzegorz Romaniuk, absolwent kierunku Filologia angielska, Łukasz Łobejko, absolwent kierunku Finanse i Rachunkowość, Katarzyna Stankiewicz, absolwentka kierunku Budownictwo, Sylwia Pączuska, absolwentka kierunku Budownictwo.

Rada Samorządu Studenckiego docenia podczas Inauguracji Roku Akademickiego absolwentów, studentów, darczyńców i ambasadorów za wkład pracy na rzecz uczelni, za działalność społeczną w różnych dziedzinach życia akademickiego. Statuetki w poszczególnych kategoriach otrzymali: mgr Magdalena Us, absolwentka kierunku Ekonomia s. II stopnia – wyróżnienie i statuetka w kategorii Naukowiec, Marcin Hawryluk, student kierunku Filologia angielska – wyróżnienie i statuetka w kategorii Poliglota, Daniel Tokarski, absolwent Budownictwa, student kierunku Ekonomia s. II stopnia – wyróżnienie i statuetka w kategorii Społecznik, Maciej Solarz, student kierunku Turystyka i Rekreacja – wyróżnienie i statuetka w kategorii Sportowiec, mgr inż. Sylwia Koczorowska, główny specjalista PSW – wyróżnienie i statuetka w kategorii Ambasador Kultury, Towarzystwo Ubezpieczeń i Reasekuracji WARTA S.A. – wyróżnienie i statuetka w kategorii Darczyńca, mgr Małgorzata Parafiniuk – wyróżnienie i statuetka w kategorii Nagroda specjalna – przyjaciel studentów. Kapituła powołana decyzją Pana Rektora przyznała jeszcze jedno wyjątkowo wyróżnienie. **Lidera Absolwentów** przyznano Panu Maciejowi Górskiemu, absolwentowi kierunku Zarządzanie.

Do uroczystej Immatrykulacji przystąpili studenci I roku studiów, którzy w postępowaniu rekrutacyjnym uzyskali najwyższe noty rankingowe. Byli to:

w Wydziale Nauk o Zdrowiu i Nauk Społecznych: FILOLOGIA ANGIELSKA – Justyna Próchenka, FILOLOGIA ROSYJSKA – Krzysztof Patejuk, PEDAGOGIKA – Emilia Potocka, SOCJOLOGIA – Weronika Liśkiewicz, PIELEGNIASTWO – Ewelina Dzikowska, RATOWNICTWO MEDYCZNE – Alfred Semianiuk, TURYSTYKA I REKREACJA studia I stopnia – Waleria Jakimowicz, TURYSTYKA I REKREACJA studia II stopnia – Jakub Piesta, ZDROWIE PUBLICZNE studia II stopnia – Anastazja Pipszewska, FIZJOTERAPIA – Edyta Radzikowska;

w Wydziale Nauk Ekonomicznych i Technicznych: BEZPIECZEŃSTWO NARODOWE studia I stopnia – Edyta Puchacz, BEZPIECZEŃSTWO NARODOWE studia II stopnia – Małgorzata Radko, BUDOWNICTWO – Nadia Fiałkouskaja, EKONOMIA studia I stopnia – Rafał Fiałek, EKONOMIA studia II stopnia – Katarzyna Mrozik, FINANSE I RACHUNKOWOŚĆ – Marlena Grosman, GOSPODARKA PRZESTRZENNA – Bohdan Sheremeta, INFORMATYKA – Jowita Przybysz, MECHANIKA I BUDOWA MASZYN – Paweł Drozd, ROLNICTWO – Mikołaj Fiałkowski, ZARZĄDZANIE – Ksenja Bondarawa, INŻYNIERIA GEOLOGICZNA – Emilia Wasilewska. **Wykład Inauguracyjny nt. „Globalna autostrada”** wygłosił prof. Piotr Witakowski – nauczyciel akademicki w Zakładzie Budownictwa. Uroczystościom inauguracyjnym towarzyszyło poświęcenie hali sportowej z częścią dydaktyczną, uroczyste posadzenie dębu przed halą sportową z udziałem dr. hab. Jacka Gulińskiego – Wiceministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz występ z okazji 15-lecia Uczelni przygotowany przez studentów PSW pt. „Studenci na 15-lecie Swojej Uczelni”.

Grzegorz Nowakowski
Sekcja Promocji

Przemówienie inauguracyjne prof. zw. dr. hab. Józefa Bergiera, Rektora Państwowej Szkoły Wyższej im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej

Szanowni Państwo,

Nasze funkcjonowanie jako uczelni wyższej rozpoczęliśmy w roku akademickim 2000/2001 z liczbą 348 studentów wówczas na 3 specjalnościach (a jeszcze nie kierunkach): j. angielskim, zarządzaniu przedsiębiorstwem, organizacji i obsługi turystyki i rekreacji.

Miałem zaszczyt decyzją ministra pełnić roczną kadencję rektora i kontynuować ją przez kolejne 8 lat w wyniku wyborów. Przez następną kadencję uczelnią kierował prof. Mieczysław Adamowicz. Mam zaszczyt (od poprzedniego roku akademickiego), wprowadzać dzisiaj uczelnię w jubileusz piętnastej inauguracji roku akademickiego.

Nowe miejsce inauguracji roku akademickiego w poświęconej przed chwilą hali sportowej z częścią dydaktyczną, oraz oddane centrum naukowo-badawcze EKO-AGRO-TECH, obok już funkcjonującego Centrum Badań nad Innowacjami otwierają nam optymalne warunki do rozwoju naukowego. To prawdziwy nowoczesny kampus akademicki, który pozwala realizować nie tylko nasze marzenia, ale już rozpoczęte procedury uzyskania uprawnień akademickich. Bycie Akademią Białą wpisane od kilku lat w strategię uczelni winno i może być realnym wyzwaniem na jubileusz 20-lecia naszej Uczelni. Nowoczesna baza naukowo-dydaktyczna owocuje dynamiką współpracy międzynarodowej, szczególnie w ostatnim okresie. Podpisanie umowy z Uniwersytetem w Egipcie, Peru, Turcji, Słowacji, na Ukrainie, Łotwie są tego najlepszym dowodem. Przykładem naszej dużej aktywności międzynarodowej niech będzie informacja, że aktualnie jedna delegacja przebywa na Katolickim Uniwersytecie im. św. Teresy w Avili w Hiszpanii, a druga w Łotewskiej Akademii w Rydze.

Szanowni Państwo,

Niewątpliwie do powodzeń naszej uczelni zaliczyć możemy dokonania w zakresie nowoczesnej bazy naukowo-dydaktycznej oraz socjalnej, czego przykładem jest Dom Studenta, ale chyba największą radość sprawia licznie kształcąca się u nas brać akademicka. Warto przekazać także historyczny fakt wydania w lipcu tego roku dyplomu z numerem dziesięć tysięcy absolwentce kierunku Bezpieczeństwo Narodowe Pani Anđelice Wardzyńskiej z Czosnówki, a aktualny numer indeksu ostatniego przyjętego studenta to liczba 18 204. Jest to studentka Alicja Bujnik na kierunku Ekonomia z Żeszczynki – w powiecie białskim w gminie Sosnówka. To

dyplomy, które w zdecydowanej większości blisko 90% trafiły do młodzieży z naszych lokalnych powiatów, a głównie powiatu grodzkiego Biała Podlaska i ziemskiego powiatu bialskiego. W poprzednim roku akademickim mury naszej uczelni opuściło 83 pierwszych inżynierów budownictwa dołączając do poprzednich ponad 120 inżynierów informatyki, a także 42 inżynierów kierunku rolnictwo. Nasza aktualna oferta kształcenia na 18 kierunkach studiów, w tym 5 magisterskich (co sytuuje uczelnię w gronie lidera wyższych szkół zawodowych w Polsce) oraz 6 kierunków inżynierskich, wydaje się najlepszą odpowiedzią na duże zainteresowanie studiowaniem w Państwowej Szkole Wyższej w Białej Podlaskiej.

W nowym roku akademickim 2014/2015 rozpoczynamy kształcenie z liczbą ponad trzech tysięcy studentów, w tym 1 100 nowo przyjętych, co pozwala nam z ogromnym zadowoleniem poinformować, że jest to grupa porównywalna do poprzedniego naboru. Wiemy jednak, że liczba maturzystów, a tym samym przyszłych studentów będzie w Polsce jeszcze do 2020 r. maleć, dlatego podejmujemy nowe inicjatywy, aby utrzymać stan liczbowy studentów, który na tym etapie rozwoju uczelni jest niesłychanie ważny.

Warto podkreślić, że już od kilku lat nasza uczelnia ma charakter międzynarodowy, ponieważ studiuje w niej aktualnie 12% młodzieży z zagranicy – głównie z Ukrainy, Białorusi, Litwy i Rosji, a także ze Stanów Zjednoczonych co sytuuje uczelnię w gronie wyróżniających się w kraju. Z przyjemnością informuję, że bieżący rok akademicki na semestralnych studiach w ramach środków europejskich z programu Erasmus rozpoczęli studenci z Turcji, Hiszpanii i Portugalii. Możemy więc stwierdzić, że w PSW w Białej Podlaskiej – w mieście, choć peryferyjnie położonym na wschodzie Polski odbywa się prawdziwie międzynarodowe życie akademickie z udziałem młodzieży z 10 państw. Ze swego rodzaju dumą mogę Państwa poinformować, że treść naszego uczelnianego billboardu „PSW w gronie najlepszych w kra-

ju” ma stałe potwierdzenie w najpoważniejszych rankingach krajowych:

- drugie miejsce w rankingu Perspektyw za rok 2013 (wśród 36 wyższych uczelni szkół zawodowych), a w poprzednim roku trzecie miejsce;
- pierwsze miejsce w rankingu MNiSW za najlepszą rekrutację wśród tego typu szkół.

Te pozytywne fakty, które pozwalają nam realnie marzyć o przyszłej Akademii Białskiej.

Szanowni Państwo,

Nasze plany na akademickość mają swoje potwierdzenie w rozwoju naukowym pracowników. W minionym roku akademickim 5 kolejnych pracowników uzyskało stopień doktora: mgr Dawid Błaszczak – Zakład Socjologii, mgr Wanda Kubiak – Zakład Neofitologii, mgr Leszek Zakrzewski – Zakład Informatyki, mgr Maciej Montewka – Zakład

z którym wspólnie z lokalnymi przedsiębiorcami przygotowaliśmy pierwszy projekt badawczy z programu „Biostrateg”.

Przykłady stałych przedsięwzięć naukowych to kierunek strategicznych działań do dalszego rozwoju uczelni.

Szanowni Państwo,

Uczelnia od początku powstania wpisała i realizuje współpracę w zakresie swoich usprawnień i kompetencji z lokalnym środowiskiem Uniwersytetu Trzeciego Wieku z grupą prawie 100 słuchaczy, którzy obchodzą w tym roku także swój jubileusz – 10 lat funkcjonowania. To oferta ustawicznego kształcenia dla osób 50+ w ramach zajęć z nauki języka angielskiego, obsługi programów komputerowych, zajęć ruchowych, po wyjazdy zagraniczne.

Z dumą mówimy też o naszym Liceum Akademickim, w tym o jednej z czterech w kra-

plany to budowa nowoczesnej biblioteki oraz kolejnego centrum naukowego w postaci Parku Technologicznego z programem badawczym dotyczącym odnawialnych źródeł energii i usytuowaną w nim odkrytą płytą.

Wiemy, że nasze marzenia są często bardzo odważne, tak w planach rozwoju dydaktycznego w postaci liczby kierunków, naukowego oraz inwestycyjnego i terminów ich realizacji. Chcemy nadal te marzenia mieć i je realizować.

W tym miejscu przypominam sobie, jak przed laty jako radny miasta Biała Podlaska zainicjowałem zapis w strategii miasta o jej priorytecie miasta akademickiego i sportowego, które w PSW konsekwentnie realizujemy. Przy tej okazji zachęcam nowe władze miasta do stałej współpracy. Szansą naszego miasta jest jego akademickość, którą na przestrzeni 15 lat staraliśmy się dobrze rozwijać.

„ Treść naszego uczelnianego billboardu, „PSW w gronie najlepszych w kraju” ma stałe potwierdzenie w najpoważniejszych rankingach krajowych: – drugie miejsce w rankingu Perspektyw za rok 2013 (wśród 36 wyższych uczelni szkół zawodowych), a w poprzednim roku trzecie miejsce; – pierwsze miejsce w rankingu MNiSW za najlepszą rekrutację wśród tego typu szkół. ”

Ratownictwa Medycznego, mgr Agnieszka Cyburt – Zakład Finansów i Rachunkowości. Dalszych 23 nauczycieli posiada otwarte przewody doktorskie. Głęboko wierzę, że za rok będę mógł powiedzieć o powodzeniach w uzyskaniu stopnia doktora habilitowanego, które stają się kluczowe do rozwoju naukowego uczelni.

Nauczyciele akademicki opublikowali w 2013 roku 205 prac naukowych z liczbą 1580 pkt (ministerialnych), w tym 8 artykułów w renomowanych czasopismach z listy filadelfijskiej uznawanej za najważniejszą w światowej nauce. Warto podkreślić, że pracownicy uczelni są w redakcjach naukowych czasopism z listy filadelfijskiej, co może świadczyć o ich międzynarodowym uznaniu.

Nowością naszego rozwoju jest utworzenie w uczelni Centrum Naukowego, a naszym pierwszym partnerem jest Wojskowy Instytut Higieny i Epidemiologii w Warszawie,

ju klasie o profilu piłki nożnej dziewcząt. Ta dyscyplina w wydaniu kobiet to sportowa – krajowa wizytówka PSW, tworząca pewien komplet działań promocyjnych uczelni. Warto podkreślić, że dzięki aktywnej pracy kierownictwa klubu uczelnianego AZS-PSW Biała Podlaska, nasza drużyna występuje nieprzerwanie od ośmiu lat w rozgrywkach Ekstraligi Kobiet. Nasze studentki grają w reprezentacjach Polski, a kolejny nasz nauczyciel akademicki jest pierwszym trenerem reprezentacji Polski do lat 19-tu.

Także z dumą mówimy o naszej licealnej klasie mundurowej, którą wybierają uczniowie z innych powiatów mając w przyszłości ofertę studiowania na licencjackim i magisterskim kierunku Bezpieczeństwa Narodowego.

Szanowni Państwo,

Nasza przyszłość to stała mobilizacja w zmierzaniu ku Akademii Białskiej, a najbliższe

Szanowni Państwo,

U progu rozpoczęcia jubileuszowego 15 roku funkcjonowania uczelni serdecznie dziękuję nauczycielom akademickim, pracownikom administracji i obsługi za pracę na rzecz jej rozwoju, a także miasta i naszego lokalnego regionu. Jednocześnie serdecznie witam studentów stacjonarnych pierwszego roku, którzy w liczbie 1 100 – młodych, radosnych osób wybrali naszą uczelnię, co jest podstawowym przesłaniem (oprócz stanu bazy materialnej i kadry) do jej dalszego rozwoju.

Całościowy obraz dotychczasowych dokonań i dalszych planów pozwala mi z optymizmem wypowiedzieć powszechnie przyjętą przy tego typu okazji formułę: Rok akademicki 2014/2015 ogłaszam za otwarty.

Wykład inauguracyjny

GLOBALNA AUTOSTRADA

Cz. I. Drogi wodne

1. Posłannictwo zawodu inżyniera

W pierwszej Księdze Mojżeszowej Starego Testamentu zwanej też Księgą Rodzaju czytamy:

„I błogosławił im Bóg, i rzekł do nich Bóg: Rozradzajcie się i rozmnażajcie się, i napełniajcie ziemię, i czyńcie ją sobie poddaną; panujcie nad rybami morskimi i nad ptactwem niebios, i nad wszelkimi zwierzętami, które się poruszają po ziemi”.

To boskie wezwanie skierowane do pierwszych ludzi obowiązuje wszystkie pokolenia, a jego realizacja jest istotą rozwoju cywilizacji ludzkiej. Ujarmianie sił przyrody i przemiana naturalnych zasobów Ziemi, aby je uczynić bardziej podatnymi do zaspokajania potrzeb rodzaju ludzkiego, są wpisane w naturę człowieka i towarzyszą ludziom od zarania dziejów. W tym kontekście na szczególną uwagę zasługuje jeden zawód. To zawód inżyniera. To właśnie posłannictwem inżyniera jest *czynić ziemię poddaną*. To niezwykle zawód i jak mawiał pierwszy Prezydent Rzeczypospolitej Gabriel Narutowicz *„Inżynier doznaje tej przyjemności, jaką ma Bóg”*.

2. Inżynieria komunikacyjna i rodzaje dróg

Wśród wielu specjalności inżynierskich na szczególną uwagę zasługuje specjalność inżyniera budownictwa komunikacyjnego, bowiem inżynierowie tej specjalności budują **drogi**. Pojęcie drogi jest używane w różnych znaczeniach. Pamiętać trzeba, że ma znaczenie również mistyczne – *„ja jestem drogą i prawdą, i życiem”* (J 14). Te słowa Chrystusa mówią, że droga określa sposób dochodzenia do celu.

Jednak w potocznym rozumieniu, droga to naturalny lub sztuczny szlak umożliwiający kontakty i współpracę między ludźmi. A więc droga łączy ludzi. Jeśli istotą cywilizacji jest

współpraca między ludźmi, to tworzenie dróg jest tworzeniem warunków do rozwoju cywilizacji. Jest to domena inżynierii komunikacyjnej. Cywilizacja nie może istnieć bez kontaktów między ludźmi. Jeśli więc nie ma dróg – nie ma cywilizacji. To proste stwierdzenie ukazuje zasadnicze i niezwykle znaczenie budownictwa komunikacyjnego nie tylko dla rozwoju techniki, lecz również dla rozwoju społecznego i ogólnocywilizacyjnego.

Wszelkie rodzaje dróg można podzielić na drogi naturalne – stworzone przez naturę bez ingerencji człowieka oraz na drogi sztuczne – stworzone przez człowieka.

Droga może być stworzona na wodzie, na lądzie i w powietrzu. W związku z tym drogi dzielimy na:

- 1) drogi wodne – śródlądowe i morskie,
- 2) drogi lądowe – kołowe i szynowe oraz
- 3) drogi powietrzne – lotnicze.

Podkreślić też trzeba, że z każdym rodzajem drogi związany jest określony rodzaj pojazdu – decydując się na wybór drogi, decydujemy się również na wybór pojazdu – łodzi, pojazdu szynowego lub samochodu.

Jest oczywiste, że historycznie biorąc pierwszymi drogami były drogi naturalne, czyli rzeki i zbiorniki wodne. Rozwój systemów komunikacji i transportu od zarania dziejów polegał na udoskonalaniu tego, co wcześniej dała natura. Poza nielicznymi wyjątkami aż do powstania drogowych pojazdów silnikowych na początku XIX wieku transport opierał się na drogach wodnych. Z tego też powodu wszelkie aglomeracje ludzkie powstawały i rozwijały się na brzegach rzek lub mórz, a transport wielkich ładunków nawet w chwili obecnej jest najłatwiejszy przy wykorzystaniu drogi wodnej.

Komunikacja lądowa związana jest nie z wykorzystaniem istniejących już naturalnych szlaków, lecz z koniecznością budowy drogi od samego początku. Aż do powstania lądowych pojazdów silnikowych wymagała trak-

cji (siły pociągowej) ludzkiej lub zwierzęcej, co ograniczało masę i wielkość transportowanych ładunków, a rodzaj drogi wymuszał znacznie większe nakłady energii na transport niż wymagałby tego porównywalny transport wodny.

Inżynieria komunikacyjna stawiała więc przez większość czasu w centrum zainteresowania budowę dróg wodnych i dopiero od 200 lat zwróciła się do transportu lądowego – najpierw kolejowego, a potem drogowego. Natomiast historia transportu lotniczego liczy mniej niż 100 lat. W niniejszym opracowaniu nie będziemy się nią zajmować.

3. Drogi wodne

3.1 Drogi wodne śródlądowe

Podstawową cechą drogi wodnej jest to, że pomijając naturalny spadek wody w ruchu – droga wodna zawsze jest pozioma. Podstawowym problemem przy jej budowie jest więc przeprowadzenie drogi przez nierówności terenu. Droga wodna ma jednak szereg zalet. Opory ruchu są tu znikomo małe, a sama droga ma zawsze znaczenie nie tylko komunikacyjne, lecz ma znaczenie dla wielu innych dziedzin gospodarki – rolnictwa, przemysłu, turystyki i innych. Podkreślić trzeba, że transport wodny jest najbardziej ekologiczny.

Jeśli droga wodna ma łączyć miejsca, przez które nie przepływa rzeka, musi być wykonana jako droga sztuczna w postaci kanału. Wśród wielu sztucznych dróg wodnych z kilku względów na szczególną uwagę zasługuje Kanał du Midi. Łączy on basen Morza Śródziemnego z rzeką Garonną stanowiąc wodne połączenie między Morzem Śródziemnym a zatoką Biskajską (Rys. 1). Może on być ilustracją wielu rozwiązań inżynierskich obrazujących, w jaki sposób prowadzi się drogę wodną przez nierówności terenu jak też przez przeszkody terenowe w postaci jarów lub cieków wodnych przecinających trasę kanału.

Rys. 1. Trasa Kanału du Midi.

Kanał du Midi zbudowany został w wieku XVII z prywatnej inicjatywy poborcy podatkowego Pierre'a Paula Riqueta. Zrealizowano go według koncepcji Leonarda da Vinci przedstawionej jeszcze w roku 1516. Nad jego budową przez 15 lat pracowało 12 tysięcy robotników. Jego długość wynosi 241 km, a dostosowany jest do łodzi o maksymalnej długości 30 m i szerokości 5,5 m. Kanał został otwarty 24 maja 1681 r. i jest używany do chwili obecnej. Miał w początkowym okresie duże znaczenie gospodarcze dla całej południowej Francji. Obecnie stanowi wielką atrakcję turystyczną.

Kanał na całej swej długości przechodzi przez tereny o różnej wysokości z najwyższym punktem w miejscowości Seuil de Naurouze na wysokości 189 m nad poziomem morza, por. rys. 2. Dla pokonania różnic wysokości na całej długości kanału zbudowano 86 śluz. Zasilanie w wodę najwyższego punktu jest najtrudniejszym i najważniejszym punktem w projekcie i budowie każdego kanału. Dla zasilania w wodę najwyżej położonego punktu Kanału du Midi wybudowano w Górach Czarnych ogromny zbiornik wodny i oddzielny kanał prowadzący wodę z gór do zasilania Kanału w wodę w Seuil de Naurouze. Wśród wielu urządzeń hydrotechnicznych, w jakie obfituje Kanał du Midi, warto zwrócić uwagę na most kanałowy, którym Kanał du Midi poprowadzony jest nad rzeką Orb (Rys. 3), kaskadę śluz Fonserrannes (Rys. 4) i pierwszy na świecie tunel kanałowy Malpas (Rys. 5). Tunel ma długość 165 m i od czasu jego budowy powstało na świecie wiele tuneli kanałowych i o znacznie większej długości. Lecz właśnie budowa tunelu Malpas po raz

pierwszy wskazała na możliwość takiego przekraczania wyniosłości terenu przez drogi wodne.

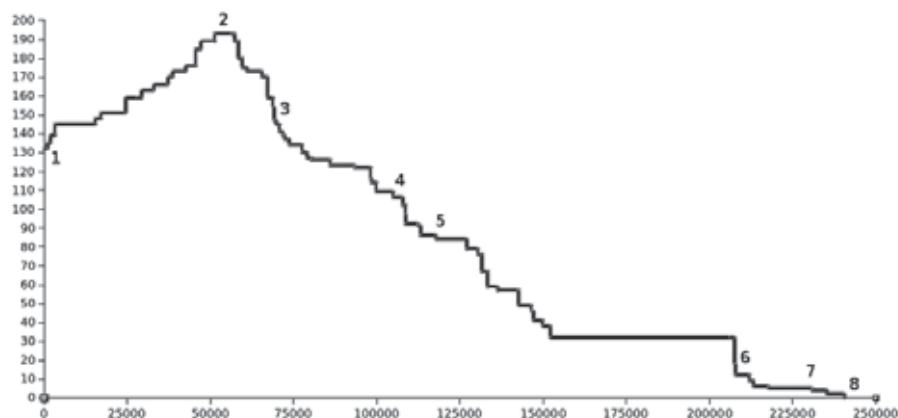
Rys. 3. Most kanałowy nad rzeką Orb.

Źródło: <http://www.panoramio.com/photo/61170211>

Rys. 4. Słynny zespół 8 kaskadowych śluz w miejscowości Fonserrannes o charakterystycznym jajowatym kształcie pozwala na pokonywanie różnicy poziomów 21,5 m.

Źródło: <http://www.lwl.org>

Rys. 2. Przekrój pionowy przez Kanał du Midi. Oznaczenia: 1) Tuluza i połączenie z Garoną, 2) Seuil de Naurouze – 189 m npm, 3) Castelnaudary, 4) Carcassonne, 5) Trèbes, 6) Fonserrannes, 7) Agde, 8) Sète i połączenie z Morzem Śródziemnym.

Rys. 5. Tunel kanałowy Malpas.

<http://www.panoramio.com/photo/61170171>

Kanał du Midi stanowi obecnie zabytek wodnej inżynierii komunikacyjnej. W 1996 roku został wpisany na listę światowego dziedzictwa UNESCO.

Następne 150 lat po budowie Kanału du Midi przyniosły ogromny rozwój wodnej komunikacji śródlądowej w całej Europie. Zapewne najbardziej spektakularny rozwój tego rodzaju komunikacji nastąpił w Wielkiej Brytanii, gdzie system kanałów około roku 1830 osiągnął długość 7000 km i był bezkonkurencyjny na świecie – dla porównania taką długość ma docelowo osiągnąć sieć autostrad i dróg ekspresowych budowana w Polsce od 14 lat. Liczne tunele kanałowe stanowiły istotny element angielskiego systemu transportu wodnego. Kanały te wprowadzały transport wodny do najbardziej uprzemysłowionego obszaru centralnej Anglii. W ich wyniku Manchester stał się trzecim w Anglii portem przeładunkowym mimo, że leży w głębi łądu. Tunele kanałowe wprowadzały transport wodny do środka miasta i kończyły się portami przeładunkowymi w podziemiach magazynów (Rys. 6).

Rys. 6. Podziemny port przeładunkowy w podziemiach domu towarowego Great Northern Warehouse w Manchesterze. Obecnie nieużywany.

dr hab. inż. Piotr Witkowski, prof. PSW

c.d.n.

Kalendarium

Czerwiec

13 czerwca

– na mocy decyzji Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego Państwowa Szkoła Wyższa w Białej Podlaskiej otrzymała

uprawnienia do prowadzenia studiów II stopnia na kierunku „Bezpieczeństwo Narodowe”. Studia prowadzone są w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym, utworzone zostały dwie specjalności: „Bezpieczeństwo państwa” i „Bezpieczeństwo zdrowotne i żywności”.

22–24 czerwca

– Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego było organizatorem wyjazdu studyjnego do Szwajcarii – ETH Zurich, University of Zurich realizowanego z projektu „Wsparcie narzędzi polityki rozwoju szkolnictwa wyższego w Polsce”. Uczestnikiem wyjazdu był pan Rektor Józef Bergier.

24–25 czerwca

– odbyła się III Konferencja Naukowa pn. „Współczesne dylematy polskiego rolnictwa” organizowana przez Katedrę Nauk o Środowisku Państwowej Szkoły Wyższej im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej. Patronem konferencji był Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi, dr inż. Marek Sawicki. Konferencja miała charakter integracyjny, organizowana została dla środowiska naukowego i praktyki rolniczej, jak również dla zainteresowanych szeroko rozumianą produkcją rolniczą oraz rozwojem obszarów wiejskich. W ramach konferencji odbyła się także konferencja satelitarna „Rozwój przedsiębiorczości na obszarach trans granicznych”, sympozjum młodych naukowców oraz seminarium studenckich kół naukowych.

zdz. 1

26–27 czerwca

– w Państwowej Szkole Wyższej im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej odbyła się Ogólnopolska Konferencja Naukowa pod Honorowym Patronatem Marszałka Województwa Lubelskiego pt. „Biogospodarka jako konkurencyjny sektor w rozwoju regionu”. Konferencja zorganizowana została przez Katedrę Ekonomii i Zarządzania Państwowej Szkoły Wyższej im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej oraz Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowy Instytut Badawczy w Puławach. Więcej o konferencji w artykule dr inż. Magdaleny Zwolińskiej-Ligaj, który publikujemy na str. 14–15.

Lipiec, sierpień

– studentka PSW, Anna Stebnowska zakwalifikowała się do finału konkursu Miss Polski 2014. Nasza studentka jest jedną z dwóch reprezentantek województwa lubelskiego obok Miss Polski Lubelszczyzny Weroniki Marzędy. Finał konkursu piękności odbędzie się 7 grudnia w Krynicy-Zdrój.

– w lipcu i sierpniu Fundacja Edukacja i Przyszłość PSW im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej realizowała zadanie współfinansowane ze środków otrzymanych od Mini-

sterstwa Edukacji Narodowej polegające na wsparciu dzieci i młodzieży z Ośrodka dla cudzoziemców w podjęciu nauki w publicznych szkołach polskich poprzez zorganizowanie dla nich intensywnego wakacyjnego kursu języka polskiego, w trakcie którego uczestnicy uczyli się języka polskiego oraz poznawali zagadnienia związane z Polską, polskimi tradycjami i zwyczajami. W trakcie realizacji zadania odbywały się również spotkania młodzieży uchodźczej z polską młodzieżą, z nauczycielami i dyrektorami szkół.

Wrzesień

4 września

– kierunek Pielęgniarstwo prowadzony na Wydziale Nauk o Zdrowiu i Nauk Społecznych otrzymał pozytywną ocenę wystawioną przez Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej na mocy uchwały z dnia 4 września 2014.

8–12 września

– PSW gościła delegację przedstawicieli Uniwersytetu w Kafrelsheikh w Egipcie. Rektora Uniwersytetu w Kafrelsheikh prof. dr Maged Abd El-Tawab El-Kemary reprezentowali: prof. El-Sayed M. Hegazy – vice president Uniwersytetu w Kafrelsheikh oraz prof. Alaa Salem – przewodniczący Wydziału Geologii, prodziekan Studiów Podyplomowych

i Badań Naukowych Uniwersytetu w Kafrelsheikh. Głównym punktem wizyty było podpisanie umowy o współpracy pomiędzy PSW a egipską uczelnią. Jej przedstawiciele złożyli również naszej uczelni ofertę prowadzenia badań nad odnawialnymi źródłami energii. (zdj. 1).

18 września

– w Państwowej Szkole Wyższej im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej odbyła się I Ogólnopolska Konferencja Naukowa pt.: „Perspektywy rozwoju bezpieczeństwa i obronności RP”. Partnerami konferencji były uczelnie wyższe: Akademia Obrony Narodowej w Warszawie oraz Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach. Więcej informacji na temat konferencji publikujemy na str. 16–18.

23–26 września

– uczelnia gościła dr. Mehmeta Emina Baynazoğlu – wykładowcę partnerskiej uczelni tureckiej Yeni Yüzyil University z Istanbuhu, który przyjechał celem wygłoszenia cyklu wykładów z turystyki medycznej i zdrowotnej. (zdj. 2).

23–25 września

– Rektor PSW, prof. zw. dr hab. Józef Bergier przebywał na Słowacji, gdzie zostało podpisane porozumienie o współpracy z Wydziałem Zdrowia Uniwersytetu w Preszowie.

zdj. 2

25–29 września

– Uczelnia gościła delegację z Łotwy – odwiedziła nas prof. Daina Voita, Prorektor ds. Innowacji i Rozwoju oraz Mairia Kocēna, Kierownik Rozwoju i Spraw Międzynarodowych Akademii Kształcenia Nauczycieli i Zarządzania Edukacją w Rydze. Prof. Daina Voita reprezentuje też Koledż Medyczny przy Uniwersytecie Łotewskim w Rydze. Z obydwoma uczelniami na spotkaniu z Rektorem PSW, prof. zw. dr. hab. Józefem Bergierem podpisana została umowa o współpracy (zdj. 3).

26 września

– tego dnia odbyło się uroczyste otwarcie Regionalnego Centrum Badań Środowiska, Rolnictwa i Technologii Innowacyjnych EKO-AGRO-TECH. Centrum stało się częścią Campusu Państwowej Szkoły Wyższej im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej. Centrum będzie realizowało projekty wdrożeniowe oparte na współpracy uczelnia – przedsiębiorca. Laboratorium EKO-AGRO-TECH powstało dzięki dofinansowaniu w ramach programu Rozwój Polski Wschodniej i kosztowało 17 mln złotych, z czego 15,7 mln złotych to dofinansowanie zewnętrzne. (zdj. 4).

29 września

– pomiędzy PSW w Białej Podlaskiej oraz białskim ZKM podpisana została umowa, dzięki której, wzorem ubiegłego roku, wszyscy stacjonarni studenci PSW będą mogli jeździć komunikacją miejską za darmo. Darmowe bilety dla studentów to nowatorski na skalę krajową pomysł, który sprawdził się i został bardzo pozytywnie oceniony przez studentów.

Październik

– w nowym roku akademickim studia w PSW rozpoczęła grupa 12 studentów – obcokrajowców (z Hiszpanii, Portugalii i Turcji), którzy do Białej Podlaskiej przyjechali w ramach programu ERASMUS. Student z Portugalii studiuje Informatykę, 2 studentów z Turcji studiuje Ekonomię, zaś studentka z Hiszpanii wraz z 8 kolegami i koleżankami z Turcji studiuje na kierunku Turystyka i Rekreacja (zdj. 5).

1–4 października

– w tych dniach powiat biały odwiedziła delegacja z Niemiec, z powiatu Oberhavel

zdj. 3

zdj. 4

zdj. 5

ze starostą Karlem-Heinzem Schröterem na czele. Jednym z punktów wizyty gości było spotkanie z Rektorem PSW im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej, prof. zw. dr. hab. Józefem Bergierem. Prócz tego przedstawiciele powiatu Oberhavel zwiedzili Dom Pomocy Społecznej w Kozuli, Miejską Bibliotekę Publiczną w Białej Podlaskiej oraz Muzeum Południowego Podlasia.

8–9 października

– przedstawiciele Poczty Sztandarowego PSW w Białej Podlaskiej, wraz z opiekunem, mgr inż. Sylwią Koczorowską uczestniczyli w XIV Pielgrzymce Rodziny Szkół im. Jana Pawła II na Jasną Górę. Szerzej na ten temat piszemy na str. 11.

17 października

– odbyła się uroczysta XV Jubileuszowa Inauguracja Roku Akademickiego. Po raz pierwszy uroczystość tę zorganizowano w nowej hali sportowej. Wśród gości honorowych znalazł się dr hab. Jacek Guliński, Wiceminister Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Podczas inauguracji wręczono następujące odznaczenia: Medale Komisji Edukacji Narodowej, Odznakę „Zasługi dla sportu” przyznawaną przez Ministerstwo Sportu i Turystyki, odznakę „Zasłużony dla PSW”. Absolwenci, którzy uzyskali najwyższe średnie z całego okresu studiów otrzymali dyplomy ukończenia studiów z wyróżnieniem. Rada Samorządu Studenckiego przyznała statuetki „Sówki”, nagradzając w poszczególnych kategoriach osoby, które w sposób szczególny działały na rzecz społeczności akademickiej. Do uroczystej immatrykulacji przystąpili studenci, którzy w postępowaniu rekrutacyjnym uzyskali najwyższe noty ran-

zdj. 6

kingowe. Szczegółową relację z tego wydarzenia znajdują Państwo na str. 2.

23–24 października

– Uczelnia gościła delegację ze Słowacji z Wydziału Zdrowia Uniwersytetu Preszowskiego. Naszymi gośćmi byli: Dziekan Wydziału Zdrowia – dr h.c. prof. Anna Eliašová, Prodziekan do spraw współpracy międzynarodowej Wydziału Zdrowia – dr. Lubica Rybárová oraz Kierownicy Instytutu Fizjoterapii, Pielęgniarstwa, Intensywnej Opieki i Asystent Dziekana Wydziału Zdrowia (zdj. 6).

24 października

– z okazji jubileuszu 15-lecia PSW w nowej hali sportowej PSW odbył się wyjątkowy koncert Waldemara Malickiego – znanego pianisty, kameralisty i satyryka. Wspólnie z nim na scenie w hali sportowej Campusu PSW wystąpili: Anita Rywalska – sopran, Mał-

gorzata Krzyżanowicz – wiolonczela, Marcin Pomykała – tenor. Scenariusz i reżyseria: Jacek Kęcik (zdj. 7, 8).

31 października

– Zarząd Stowarzyszenia Krzewienia Edukacji Finansowej w Gdyni przyznał stypendia w ramach Funduszu Stypendialnego SKEF na rok akademicki/szkolny 2014/2015. Wśród 14 stypendystów reprezentujących krajowe uczelnie aż 3 stypendystów to członkowie SKN „Progress”: Natalia Ciesnowska, Katarzyna Mrozik oraz Jowita Przybyysz.

Źródło: materiały przekazane przez:

Rektorat PSW,

Sekcję Promocji PSW;

na podstawie artykułów

w RadioBiper i biala24.pl; www.pswbp.pl

Zdjęcia: Archiwum PSW, Joanna Żuk,

Mariusz Maksymiuk

zdj. 7

zdj. 8

14. Ogólnopolska Pielgrzymka Rodziny Szkół im. Jana Pawła II

Przedstawiciele poczty sztandarowej Państwowej Szkoły Wyższej im. Papieża Jana Pawła II w składzie: Mariusz Wielogórski, Karolina Tarasiuk i Elwira Szalecka wraz z opiekunem Panią mgr inż. Sylwią Koczorowską uczestniczyli w dniach 8–9 października w XIV Pielgrzymce Rodziny Szkół im. Jana Pawła II na Jasną Górę.

Rok 2014 jest dla nas czasem szczególnym. 27 kwietnia obchodziliśmy uroczystość kanonizacji Patrona naszych szkół. Hasłem tegorocznej pielgrzymki były słowa: „Jan Paweł II – Świętymi Bądźcie”. Pielgrzymce towarzyszyły również relikwie Jana Pawła II.

W dniu 8 października modlitewne spotkanie rozpoczął uroczysty Apel Jasnogórski, którego rozważania poprowadził ks. Dariusz Kowalczyk z Fundacji Dzieło Tysiąclecia o godzinie 21 w Kaplicy Matki Bożej transmitowanym przez Telewizję TRWAM i Radio Maryja.

Po Apelu uczestnicy pielgrzymki modlili się na Wałach jasnogórskich podczas Drogi Krzyżowej przygotowanej przez Gimnazjum i Liceum Ogólnokształcące im. Jana Pawła II Sióstr Prezentek z Rzeszowa.

Najważniejszym momentem pielgrzymki była uroczysta msza święta o godzinie 11.00,

pod przewodnictwem J. E. Księdza Arcybiskupa Celestino Migliore, Nuncjusza Apostolskiego w Polsce oraz naszego Duszpasterza, Księdza Biskupa Henryka Tomasika, która zgromadziła w czwartek, 9 października na Jasnej Górze blisko 25 tys. uczniów z ok. 500 szkół. Na doroczną modlitwę przybyli księża, rektorzy, dyrektorzy, nauczyciele, wychowawcy, katecheci, władze oświatowe oraz dzieci i młodzież szkół noszących imię świętego Papieża Jana Pawła II z całej Polski.

Warto zaznaczyć również, że nasza uczelnia jako pierwsza szkoła wyższa przyjęła imię Jana Pawła II w dniu 28 kwietnia 2005 r. niespełna miesiąc po jego śmierci. Inspiracją do nadania wyższej uczelni tego imienia była

wizyta naszego rektora prof. zw. dr. hab. Józefa Bergiera u Ojca Świętego.

*Mariusz Wielogórski
Student IV roku Rolnictwa
oraz I roku Ekonomii magisterskiej
Zdjęcia: Biuro Prasowe Jasnej Góry/
Marek Kępiński*

W drodze na Światowe Dni Młodzieży...

Przystanek Biała

Już za kilkanaście miesięcy rozpoczną się Światowe Dni Młodzieży Kraków 2016. Zanim młodzi ludzie z całego świata wyruszą na spotkanie z Ojcem Świętym, będą gościć przez 5 dni we wszystkich polskich diecezjach. W diecezji siedleckiej wytypowano 9 miast, tym Białą Podlaską. Czeka nas wielka przygoda i... dużo pracy!

Prezent JP II

Światowe Dni Młodzieży to międzynarodowe spotkania młodych całego świata, którzy razem ze swoimi katechetami, duszpasterzami, biskupami i papieżem gromadzą się w jednym miejscu, by z młodzieńczym entuzjazmem wyznać wiarę w Jezusa Chrystusa. Pomysłodawcą i pierwszym gospodarzem tych Dni był św. Jan Paweł II. Dwa pierwsze spotkania w Rzymie (1984, 1985) zorganizowane z okazji Nadzwyczajnego Jubileuszu Odkupienia i Międzynarodowego Roku Młodzieży nie były jeszcze Światowymi Dniami Młodzieży. Odbyły się jakby „na próbę”. To jednak one dały papieżowi impuls do podjęcia tej błogosławionej inicjatywy, która trwa do dnia dzisiejszego. Jako datę ustanowienia Światowych Dni Młodzieży przyjmuje się dzień 20 grudnia 1985 r., kiedy to Jan Paweł II na spotkaniu opłatkowym, wobec Kardynałów i Pracowników Kurii Rzymskiej, wyraził pragnienie, by Światowe Dni Młodzieży odbywały się co roku w Niedzielę Palmową jako spotkanie diecezjalne, a co dwa lub trzy lata w wyznaczonym przez papieża miejscu jako spotkanie międzynarodowe. Młodzież podjęła ten pomysł i rozpoczął się katolicki karnawał młodych. W 1985 roku do Rzymu przybyło 350 tys. młodych ludzi, a potem między innymi: rok 1987 Buenos Aires – 900 tys., rok 1991 Jasna Góra – 1,6 mln, rok 1995 Manila na Filipinach – 4 mln, rok 2000 Rzym – 2,2 mln, rok 2013 Rio de Janeiro – 4,3 mln. W Krakowie organizatorzy spodziewają się 2,5 mln

uczestników! Już dziś pod Wawelem trwają wielkie przygotowania. Goście otrzymają noclegi w internatach, szkołach, w parafiach i u rodzin. Zaplanowane są dwie główne strefy zamieszkania na terenie samego Krakowa i jego obrzeżach, strefy awaryjne sięgać będą aż do Katowic i Tarnowa. Każdy z uczestników otrzyma w tzw. pakiecie pielgrzyma między innymi bilet uprawniający do darmowych przejazdów.

Kraków = Miłosierdzie

Tematykę ŚDM określa sam Ojciec Święty, kierując do młodych specjalne przesłanie zwane orędziem. XXXI Światowy Dzień Młodzieży w Krakowie odbędzie się pod hasłem: „Błogosławieni miłosierni, albowiem oni miłosierdzia dostąpią” (Mt 5,7). Dlaczego? Nie może być inaczej. Kraków nikomu na świecie nie kojarzy się ze smokiem wawelskim, tylko z dwójgiem Świętych: Janem Pawłem II i siostrą Faustyną Kowalską. Kościół nazwał ich apostołami miłosierdzia. Siostra Faustyna otrzymała przywilej prywatnych objawień, w których Jezus przypomina światu o Bożym Miłosierdziu. Dzięki skromnej polskiej zakonnicy rozpoczął się szczególnie kult Bożego Miłosierdzia, który na cały świat rozpowszechnił św. Jan Paweł II. Dziś nie ma takiego zakątka na kuli ziemskiej, gdzie nie znano by cudownego obrazu *Jezu Ufam Tobie* i koronki do Bożego Miłosierdzia. Kraków wszystkim katolikom jednoznacznie kojarzy się z Miłosierdziem.

Boże Miłosierdzie będzie więc tematem przewodnim. Wokół niego skupią się wszystkie wydarzenia w Krakowie. Przez pierwsze trzy dni od wtorku do czwartku (26–28.07.2016) przed południem w 300 kościołach biskupi z całego świata będą głosić katechezy. Po południu tzw. festiwal młodych, czyli różne imprezy kulturalne: koncerty, wystawy, filmy, spektakle teatralne itp. W piątek dzień sakramentu pokuty i pojednania zakończony Drogą Krzyżową. W sobotę młodzież przybędzie

na centralne miejsce celebry i wieczorem rozpocznie się czuwanie z Ojcem Świętym. Na zakończenie XXXI ŚDM w niedzielę 31 lipca papież Franciszek będzie przewodniczył uroczystej Eucharystii.

5 dni w Jerycho

Omawianie programu ŚDM zaczęliśmy jakby od końca. Światowe Dni Młodzieży mają dwie zasadnicze części. Większość kojarzy je tylko z tygodniowym pobytem młodzieży w głównym mieście organizacyjnym, czyli w Krakowie. Ale pierwsza część jest równie ważna. Młodzież z całego świata, zanim wyruszy na spotkanie z Ojcem Świętym, będzie gościła przez 5 dni we wszystkich polskich diecezjach. Struktura tzw. „Dni w Diecezjach” zależy od charakterystyki i stylu goszczącej diecezji; jest to czas na wzajemne poznanie, integrację, poznanie kultury i topografii danego regionu, a przede wszystkim polskiego Kościoła. Na tym etapie nie brakuje wycieczek turystycznych, wspólnych zabaw, a także zaangażowania społecznego w różne dzieła i projekty przygotowane przez organizatorów.

Każda polska diecezja na czas ŚDM przybrała biblijną nazwę. My nazwaliśmy się Jerycho. To najstarsze miasto świata zostało zdobyte przez Izraelitów dzięki szczególnej interwencji Pana Boga (zob. Księgę Jozuego 6,1–6). Mury Jerycha runęły na głos trąby, stąd jerychońska trąba w naszym logo. Wybraliśmy nazwę Jerycho, gdyż tu padły mury podziałów wyrosłe między chrześcijanami. Na naszych ziemiach w 1596 roku narodził się Kościół Unicki, gdy prawosławni i katolicy postanowili powrócić do jedności, w ramach tzw. Unii Brzeskiej. Jedność tę po latach, w drugiej połowie XIX wieku, wierni z Pratulina i wielu innych parafii okupili męczeństwem.

Mamy nadzieję, że setki, a może tysiące młodych ludzi z całego świata przyjadą do naszej diecezji. Jest to najbardziej tajemniczy, urokliwy i gościnny zakątek wschodniej Polski. Ży-

jemy nad ostatnią nieokreśloną „dziką” rzeką Europy i mamy przebogata historię. To przecież jeden z naszych przodków, Mikołaj Sapieha, w 1631 roku z miłości do Maryi, wdzięczny za cud uzdrowienia, ukraść obraz Madonny z prywatnej kaplicy samego papieża. Takiej wiary, fantazji i brawury nie ma nigdzie na świecie :-). Warto na stronie Diecezjalnego Centrum ŚDM 2016 zobaczyć film promujący naszą diecezję (www.2016jerycho.pl).

Jesteśmy przygotowani, aby w 9 miastach naszej diecezji przyjąć 6 tys. młodych ludzi, którym chcemy zaproponować następujący program: środa (20 lipca 2016) – przyjęcie gości w parafiach, uroczysta powitalna kolacja i zakwaterowanie u rodzin; czwartek – przedpołudnie zorganizowane przez młodzież z parafialnego zespołu ŚDM, po południu wyjazd do Siedlec, gdzie wraz z kilkoma tysiącami młodzieży uroczysto rozpoczniemy na szczyblu diecezjalnym XXXI ŚDM; piątek – dzień pod hasłem: Wycieczka! – okazja do pokazania regionu; sobota – wyjazd do naszego najważniejszego sanktuarium maryjnego w Kodniu, tam odbędzie się wielkie święto młodych *Jerycho 2016* – modlitwa, śpiew, entuzjizm młodości i wiary zakończony widowiskiem plenerowym *Pod Murami Jerycha!*; niedziela – „dzień z rodziną” – uroczysta Eucharystia w parafii, obiad i popołudnie z rodziną, na koniec uroczysty pożegnalny wieczór we wspólnocie parafialnej; poniedziałek (25 lipca 2016) – wyjazd do Krakowa. W programie ŚDM może brać udział każdy młody człowiek, nie tylko z parafii, które będą przyjmować gości. To będzie święto całej młodzieży naszego regionu. Mamy nadzieję, że później razem pojedziemy też do Krakowa.

„Serce 2.0”

12 listopada papież Franciszek pobłogosławił kolejny etap duchowego przygotowania do Światowych Dni Młodzieży w Krakowie. Opracowany przez Krajowe Duszpasterstwo Młodzieży program „Serce 2.0” zachęca do refleksji nad dwoma sakramentami – Pokutą i Eucharystią, stąd też w nazwie termin „2.0”. Program nawiązuje do błogosławieństwa: „Błogosławieni czystego serca, albowiem oni Boga oglądać będą”. Pierwszy miesiąc (grudzień 2014) ma charakter wprowadzający; następne cztery (od stycznia do kwietnia 2015) dotyczą Pokuty, a kolejne siedem (od maja do listopada 2015) Eucharystii. Program re-

alizowany jest na trzech poziomach: w młodzieżowych wspólnotach duszpasterskich, na spotkaniach modlitewnych (patrz Przystanek Biała) oraz indywidualnie. Forma programu dostosowana jest do tego, czym żyje współczesna młodzież. Oto próbka:

„Zobacz... w smartfonie, wielość aplikacji i połączona z nimi aktywność ma wpływ na żywotność baterii i powoduje obciążenie telefonu, skutkując szybkim rozładowywaniem baterii i potrzebą częstego podłączania do źródła energii. Analogicznie jest w naszym życiu duchowym: tempo życia, chęć rozwinięcia talentów, wyścig szczurów w szkole, ambicje – to są ciągle na nowo instalowane aplikacje, które mogą powodować wyczerpanie, zmęczenie, apatię, brak radości. Masz coraz więcej, a czujesz, jakbyś gasł.

Jesteśmy skażeni grzechem pierworodnym i łatwo przychodzi nam szukanie szczęścia w „aplikacjach”, które mogą być dobre, ale nie są w stanie zaspokoić serca. Może próbujesz znaleźć sens życia w czymś, co ma być tylko środkiem, a nie celem? To szukanie dróg do szczęścia na skróty. A nie wszystkie skróty są dobre.

Może jest tak, że poszukując zaspokojenia serca, włączasz – aktywujesz różne „aplikacje”: przyjaźnię, Facebooka, siłownię, wizytę u kosmetyczki, spotkania z psychologiem, coraz to nowe zajęcia pozalekcyjne, modne ubrania, muzykę, korki. Tylko czy one dają ci prawdziwy pokój? A może jednak raczej wyczerpują twoją baterię? Masz wszystko, a czujesz pustkę w sercu.

Istnieją też pseudoaplikacje, które są wirusami. One spowalniają twoje serce, unieruchamiają je. A czasami wręcz niszczą marzenia, wykradają pragnienia przez duże P. Te wirusy to np.: używki, pornografia, chore ambicje.

Czy jest zatem jakieś „lekarstwo”? Wyjątkowa Aplikacja, która może sprawić, że serce będzie czyste i radosne? TAK! Znalazłeś się we właściwym miejscu i we właściwym czasie! APLIKACJA SERCE 2.0 – której włączenie proponuje ci dziś sam Chrystus. Spróbuj! Stawka jest wysoka, gdyż nazywa się: „TWOJE ŻYCIE”. To nie tania reklama, ale spojrzenie na złożoną przez Boga obietnicę: *Dam Wam serce nowe i ducha nowego tchnę w wasze wnętrza (Ez 36,26)*”

Program Serce 2.0 realizujemy w czasie spotkań w duszpasterstwie akademickim. Zachęcamy też do indywidualnej pracy (zob. www.kdm.org.pl).

Przystanek Biała

Wśród miast naszej diecezji, do których będą goście z całego świata jest oczywiście Biała Podlaska. Czekają więc nas wiele pracy. Biały zespół koordynatorów ŚDM tworzą cztery osoby świeckie (w tym nasza studentka!) i dwaj księża. Oczywiście to tylko początek. Docelowo w organizację ŚDM w Białej Podlaskiej będą zaangażowane dziesiątki młodych ludzi, wszystkie biały parafie, niektóre instytucje oraz samorząd i władze miasta. Duszpasterstwo akademickie już działa! Jesteśmy współorganizatorami comiesięcznych spotkań odbywających się w różnych parafiach naszego regionu, których celem jest duchowe i organizacyjne przygotowanie tego wielkiego wydarzenia. Spotkania nazwaliśmy: *W drodze na Światowe Dni Młodzieży... Przystanek Biała*. Pierwsze odbyło się 28 listopada 2014 roku w parafii Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Białej Podlaskiej. Przybyło na nie ok. 400 młodych osób. W pierwszej części dwoje białczan, Marzena i Mariusz Buszta, barwnie opowiadało o swoim uczestnictwie w pięciu Światowych Dniach Młodzieży (Rzym, Toronto, Kolonia, Sydney, Madryt) i pracy w Krajowym Biurze ŚDM. Po przerwie na herbatę i słodką niespodziankę zgromadziliśmy się w kościele, gdzie ks. Sławek wraz ze scholą akademicką prowadził modlitwę w intencji ŚDM.

Na kolejne spotkania zapraszamy wszystkich młodych ludzi zrzeszonych i niezrzeszonych w grupach parafialnych, tych, którzy chcą głębiej zaangażować się w przygotowanie Światowych Dni Młodzieży i tych, którzy tylko chcą poznać ich ideę. Najbliższe spotkanie odbędzie się 30 stycznia 2015 roku w parafii Narodzenia Najświętszej Maryi Panny w Białej Podlaskiej. Chęć zaangażowania w przygotowanie ŚDM i pomysły dotyczące programu można zgłaszać do duszpasterzy akademickich.

Opracował ks. dr Jacek Mucha
duszpasterz akademicki

Źródła:

- M. Jakimowicz, *Nadciągą szturm*, „Gość Niedzielnny” nr 46/2014, s. 19–21.
<http://2016jerycho.pl> (29.11.2014).
<http://www.kdm.org.pl> (29.11.2014).
<http://www.sdm.org.pl> (29.11.2014).
<http://www.krakow2016.com> (29.11.2014).

„Biogospodarka jako konkurencyjny sektor w rozwoju regionu”

Sprawozdanie z Konferencji

W dniach 26–27 czerwca 2014 roku w Państwowej Szkole Wyższej im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej odbyła się Ogólnopolska Konferencja Naukowa pod Honorowym Patronatem Marszałka Województwa Lubelskiego pt. „Biogospodarka jako konkurencyjny sektor w rozwoju regionu”. Konferencja zorganizowana została przez Katedrę Ekonomii i Zarządzania Państwowej Szkoły Wyższej im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej oraz Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowy Instytut Badawczy w Puławach.

Organizacja Konferencji odbyła się także przy współpracy wielu wydziałów różnych uniwersytetów i instytutów naukowych w Polsce, w tym Wydziału Agrobiotechnologii Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie, Wydziału Ekonomiczno-Rolniczego Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie, Wydziału Ekonomicznego Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technicznego w Szczecinie, Wydziału Ekonomii Uniwersytetu Rzeszowskiego, Wydziału Ekonomii Uniwersytetu w Białymstoku, Wydziału Nauk Ekonomicznych Politechniki Koszalińskiej, Wydziału Nauk Ekonomicznych Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, Instytutu Rozwoju Wsi i Rolnictwa PAN oraz Instytutu Włókien Naturalnych i Roślin Zielarskich w Poznaniu.

Cele konferencji obejmowały:

- **określenie koncepcji** biogospodarki oraz jej roli w rozwoju regionów,
- **przedstawienie dorobku naukowego badaczy ze sfery** bioekonomii z różnych ośrodków naukowych,
- **wskazanie perspektywicznych kierunków badań w zakresie** biogospodarki w Polsce i w skali Unii Europejskiej,

- **przeprowadzenie praktycznych warsztatów dotyczących określania uwarunkowań** rozwoju biogospodarki oraz metodologii analiz i badań naukowych.

W obradach uczestniczyli przedstawiciele Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz środowisk naukowych z całego kraju – uniwersytetów, uczelni rolniczych i instytutów badawczych. W obradach wzięli udział pracownicy licznie reprezentowanego Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie, Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu, Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, Uniwersytetu Zielonogórskiego, Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie, Uniwersytetu Rzeszowskiego, a także Instytutu Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowego Instytutu Badawczego w Puławach, Instytutu Włókien Naturalnych i Roślin Zielarskich oraz pracownicy Katedry Ekonomii i Zarządzania Wydziału Nauk Ekonomicznych i Technicznych Państwowej Szkoły Wyższej im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej. Wśród uczestników obrad znaleźli się także studenci PSW, głów-

nie kierunków ekonomicznych, zainteresowani omawianą problematyką.

Oficjalnego otwarcia konferencji oraz przywitania zgromadzonych uczestników dokonał JM Rektor Państwowej Szkoły Wyższej im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej, prof. zw. dr hab. Józef Bergier. **Obradom pierwszej sesji pt. „Innowacyjność i problemy rozwoju biogospodarki”** przewodniczył prof. zw. dr hab. Mieczysław Adamowicz (Państwowa Szkoła Wyższa im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej). Sesję rozpoczęło wystąpienie prof. zw. dr hab. Mieczysława Adamowicza pt. „Europejska koncepcja biogospodarki i jej przełożenie na działania praktyczne”. Następnie głos zabrał dr hab. inż. Eugeniusz K. Chyłek (Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi) prezentując „Strategiczny program BIOSTRATEG i jego znaczenie dla realizacji celów biogospodarki”. Problemy metod ilościowych z perspektywy ich zastosowania w biogospodarce podjął prof. dr hab. Karol Kukuła (Uniwersytet Rolniczy w Krakowie) w wystąpieniu pt. „Metoda unitaryzacji zerowanej w badaniach rankingowych rolnictwa”. Problematykę metod zarządzania zrówno-

Rektor PSW, prof. zw. dr hab. Józef Bergier podczas uroczystego otwarcia konferencji

Uczestnicy konferencji w trakcie obrad

ważnym rozwojem przestrzennym regionu rozwinęły prof. dr hab. Natalia Pawlikha (Państwowa Szkoła Wyższa im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej) i dr Iryna Kytsyuk w wystąpieniu pt. „Zastosowanie metodologii zarządzania zrównoważonym przestrzennym rozwojem regionu”. Następnie poruszone zostały zagadnienia innowacyjności w kontekście możliwych kierunków rozwoju biogospodarki. Problem ten podjął prof. dr hab. Wiesław Musiał (Uniwersytet Rolniczy w Krakowie) w referacie pt. „Innowacyjność nowej wspólnej polityki rolnej w projekcie PROW 2014–2020” oraz dr hab. prof. Józef Kania (Uniwersytet Rolniczy w Krakowie) w wystąpieniu pt. „System wiedzy rolniczej i innowacji w europejskiej biogospodarce”. W pierwszej sesji pochyłono się także nad teoretycznymi rozważaniami nad zagadnieniem dóbr publicznych w gospodarce żywnościowej w wystąpieniu prof. dr hab. Andrzeja Czyżewskiego (Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu) oraz dr inż. Piotra Kułyka (Uniwersytet Zielonogórski) pt. „Dobra publiczne w gospodarce żywnościowej. Teoria i praktyka”. Sesję zamknęło wystąpienie dr inż. Magdaleny Zwolińskiej-Ligaj (Państwowa Szkoła Wyższa im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej) poświęcone roli społecznej odpowiedzialności biznesu w rozwoju biogospodarki na obszarach przyrodniczo cennych województwa lubelskiego.

Sesja druga ukierunkowana została na problem czynników kształtujących sprawność i skuteczność w biogospodarce. Obrady prowadzone były pod przewodnictwem prof. zw. dr hab. Wiesława Musiała. Sesję rozpoczęło wystąpienie prof. dr hab. Dionizego Niezgody (Państwowa Szkoła Wyższa im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej) pt. „Zmiany kierunków i systemu użytkowania ziemi jako sposób kreowania przewagi konkurencyjnej w regionach Polski Wschodniej”. Zagadnienie zmian kierunków produkcji rolniczej podjął także dr inż. Jerzy Kopiński (IUNG Państwowy Instytut Badaw-

czy w Puławach) koncentrując się w wystąpieniu na „Agrośrodowiskowych skutkach zmian produkcji rolniczej w Polsce”. Następnie dr hab. Grażyna Karmowska poświęciła wystąpienie problematyce odnawialnych źródeł energii zatytułowane „Produkcja energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii” (Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny w Szczecinie). Ważnym elementem sesji był także referat dr. Jakuba Hadyńskiego (Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu) pt. „Bioekonomia w polityce UE w perspektywie 2014 roku”. Sesję drugą zamknęły wystąpienia pracowników Państwowej Szkoły Wyższej im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej – dr Danuty Guzał-Dec pt. „Świadomość ekologiczna jako czynniki rozwoju biogospodarki na obszarach przyrodniczo cennych województwa lubelskiego” oraz dr. Marka Kuźmickiego i mgr. Adama Szepeleka pt. „Działania państwa w zakresie wspierania rozwoju przedsiębiorstw gastronomicznych i noclegowych – stan obecny i pożądany przez przedsiębiorców” prezentujące wyniki badań własnych.

Obrady sesji trzeciej pt. „Kształtowanie warunków gospodarowania zasobami przyrodniczymi” odbyły się pod przewodnictwem dr. hab. inż. Eugeniusza K. Chyłka i dotyczyły przede wszystkim sektora produkcji rolnej. Zagadnienie produkcji ekologicznej w rolnictwie podjął dr hab. Jacek Strojny (Uniwersytet Rolniczy w Krakowie) w referacie pt. „Struktura upraw rolnictwa ekologicznego wybranych krajów UE w latach 2004–2012” oraz dr Agnieszka Siedlecka (Państwowa Szkoła Wyższa im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej) w temacie „Produkcja ekologiczna jako sektor biogospodarki w aspekcie zrównoważonego wykorzystania zasobów”. Ostatnią sesję zamknęły wystąpienia dr inż. Doroty Pikuły (IUNG Państwowy Instytut Badawczy w Puławach) pt. „Aspekty środowiskowe gospodarowania materią organiczną w rolnictwie” oraz dr Małgorzata Lechwar i dr hab. Wiesława

Kuźniar (Uniwersytet Rzeszowski) pt. „Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii szansą na rozwój biogospodarki”.

Pierwszy dzień obrad zakończyły warsztaty nt. „Badania naukowe jako wsparcie biogospodarki” zorganizowane przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowy Instytut Badawczy w Puławach, którym przewodniczył prof. zw. dr hab. Stanisław Krasowicz. Warsztaty składały się z dwóch części. Część pierwszą zatytułowaną „Badania rolnicze jako wsparcie biogospodarki” przygotował zespół w składzie: prof. zw. dr hab. Stanisław Krasowicz, dr inż. Mariusz Zarychta (IUNG Państwowy Instytut Badawczy w Puławach). Druga część warsztatów opracowana została przez prof. dr. hab. Grzegorza Szychalskiego, dr. inż. Jerzego Mańkowskiego i dr. inż. Jacka Kołodzieja (Instytut Włókien Naturalnych i Roślin Zielarskich) i podejmowała problematykę „Roli Instytutu Włókien Naturalnych i Roślin Zielarskich w kształtowaniu sektora biogospodarki”. Obrady konferencji zakończyła ożywiona dyskusja, w której wzięła udział m.in. dr hab. prof. Małgorzata Słodowa-Hełpa (Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu). Konferencję podsumował prof. zw. dr hab. Mieczysław Adamowicz, kierownik Katedry Ekonomii i Zarządzania Wydziału Nauk Ekonomicznych i Technicznych PSW w Białej Podlaskiej.

Pierwszy dzień Konferencji zamknęła uroczysta kolacja z muzyką w klimacie „ludowym” w miejscowości Perkowice. W drugim dniu zainteresowani uczestnicy wzięli udział w wycieczce autokarowej „Trzy Formy Chrześcijaństwa nad Bugiem” do wybranych unikalnych miejsc regionu – Jabłeczna, Kodeń, Kostomłoty.

Podsumowując to wydarzenie należy stwierdzić, że obok wysokiego poziomu merytorycznego prowadzonych obrad, dzięki uczestnictwu przedstawicieli wielu ośrodków akademickich i instytutów naukowych ważnym efektem konferencji stało się zaznaczenie roli Wydziału Nauk Ekonomicznych i Technicznych Państwowej Szkoły Wyższej im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej jako ośrodka wyznaczającego swoją pozycję w krajowych badaniach nad zagadnieniami biogospodarki.

*dr inż. Magdalena Zwolińska-Ligaj
Katedra Ekonomii i Zarządzania PSW*

Prof. zw. dr hab. Mieczysław Adamowicz w trakcie swojego wystąpienia

Licznie zgromadzone audytorium

I Ogólnopolska Konferencja Naukowa pt. „Perspektywy rozwoju bezpieczeństwa i obronności RP”

W dniu 18 września 2014 r. w Państwowej Szkole Wyższej im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej odbyła się I Ogólnopolska Konferencja Naukowa pt.: „Perspektywy rozwoju bezpieczeństwa i obronności RP”. Partnerami konferencji były uczelnie wyższe: Akademia Obrony Narodowej w Warszawie oraz Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach.

Uczestnicy konferencji zostali powitani przez Panią Prorektor ds. studenckich dr inż. Agnieszkę Smarzewską oraz Kanclerza Uczelni mgr. Adama Chodzińskiego. Głos zabrali również przedstawiciele uczelni partnerskich: dr hab. Mariusz Kubiak z Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach oraz płk dr hab. Jan Posobiec z Akademii Obrony Narodowej w Warszawie.

W trakcie konferencji zrealizowano 3 sesje tematyczne:

- I. Uwarunkowania i zagrożenia bezpieczeństwa narodowego RP.
- II. Współczesne wyzwania obronności państwa.
- III. Zarządzanie kryzysowe w systemie bezpieczeństwa narodowego RP.

Sesji I nt.: „Uwarunkowań i zagrożeń bezpieczeństwa narodowego RP” przewodniczył dr hab. M. Kubiak z UPH w Siedlcach. Sesję otworzył swoim wystąpieniem nt. „Myślenia strategicznego w procesie kształtowania bezpieczeństwa narodowego” dr hab. S. Jarmoszko (UPH w Siedlcach), który stwierdził, że myślenie strategiczne nie jest spektakularne, ani też nie jest cechą wrodzoną; jest to zjawisko nabyte w wyniku pozyskiwania kompetencji w trakcie życiowej praktyki.

Kolejnym prelegentem był dr hab. R. Borkowski, przedstawiciel Krakowskiej Akademii im. A. Frycza Modrzewskiego, który w wystąpieniu pt. „Teoremat radykalizacji w prewencji antyterrorystycznej” przedstawił autorską koncepcję sekwencji radykalizacji, obejmującą radykalizację opinii, radykalizację postaw oraz radykalizację działania (eskalację). Prelegent zauważył, że nie istnieje syndrom ani algorytm radykalizacji, jest to tylko forma koncepcyjna (hipoteza radykalizacji) i można co najwyżej użyć określenia „teoremat radykalizacji”, rozumiejąc go jako tezę, którą dopiero należy potwierdzić w wyniku rozwoju prac teoretycznych i dalszych badań empirycznych.

Trzecie wystąpienie panelowe, wygłoszone przez dr. hab. J. Bertrandta (PSW), traktuje o bioterroryzmie i terroryzmie żywieniowym jako zagrożeniach wywoływanych za pomocą czynników biologicznych, chemicznych, radioaktywnych (pochodzących głównie z wykorzystywanych do tego celów środków ochrony roślin), gdzie transmitterem niebezpieczeństwa może być żywność. Skutkami takich ataków mogą być groźne dla ludzi, zwierząt i roślin zachorowania i zgony, w konsekwencji także skutki ekonomiczne w sektorze rolno-spożywczym (upadki zakładów produkcyjnych).

Ciekawym wystąpieniem związanym z oceną źródeł zagrożeń mających wpływ na bezpieczeństwo RP był wygłoszony referat dr. hab. inż. W. Kawki (AON) dotyczący nieuprawnionego użytkowania materiałów wybuchowych. Autor stwierdził, że o ile nie ma nic złego w wykorzystywaniu materiałów niebezpiecznych, jeśli ułatwiają one pracę, służą nauce, człowiekowi i rozwojowi, to już w przypadku nieuprawnionego z nich korzystania mogą być źródłem poważnych zagrożeń bezpieczeństwa państwa, zwłaszcza jeśli służą działaniom grup przestępczych czy samozwańczym piromaniakom.

Kolejnym prelegentem w I sesji konferencji był dr A. Wawrzusiszyn (UWM w Olsztynie), który przedstawił referat nt. „Roli Straży Granicznej w kreowaniu bezpieczeństwa wewnętrznego państwa”. Zadaniem Straży Granicznej jest ochrona granicy państwowej na lądzie i na morzu oraz kontrola ruchu granicznego. Realizowane zadania dotyczące utrzymania bezpieczeństwa sprecyzowane są w kompetencjach wszystkich organów państwowych oraz podmiotów gospodarczych pełniących znaczącą rolę w zapewnieniu bezpieczeństwa. Bez aktywności we wszystkich obszarach nie byłoby

możliwe przeciwstawienie się wielu zagrożeniom.

Interesujące efekty pracy badawczej autorstwa dr inż. A. Smarzewskiej i mgr inż. E. Melaniuk nt.: „Efektywność planów studiów i programów kształcenia na kierunku Bezpieczeństwo Narodowe”, zaprezentowano w części końcowej panelu sesji I. Celem prowadzonych badań na grupie 232 studentów studiów stacjonarnych na kierunku Bezpieczeństwo Narodowe było poznanie rzeczywistego nakładu pracy studenta w zakresie osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia (w cyklu kształcenia). Stwierdzono, że plan studiów powinien być monitorowany i podlegać cyklicznej kontroli, z uwagi na zmieniające się wartości jednostek nakładu pracy (JNP) będące wynikiem subiektywnej oceny nakładu pracy studenta, jak i tego samego nakładu pracy w opinii prowadzącego przedmiot. Prowadzone badania mają istotne znaczenie z punktu widzenia oceny i prewencji zagrożeń wynikających z realizacji planu kształcenia. W przyszłości warto rozważyć prowadzenie wspólnych badań pomiędzy uczelniami prowadzącymi takie same kierunki studiów, w celu wypracowania kryteriów, wpływających na poprawę jakości kształcenia na poziomie studiów wyższych.

Ostatnim w sesji tematycznej referendarzem był mgr M. Tołwiński (doktorant UPH), który w wystąpieniu pt.: „Czy to już ekstremizm? Fundamentalizm religijny a bezpieczeństwo społeczne RP” poszukiwał odpowiedzi na tak postawione pytanie w odniesieniu do powstałej w Polsce formalnej „Deklaracji wiary lekarzy i studentów medycyny”.

Sesji II nt.: „Współczesnych wyzwań obronności państwa” przewodniczył płk dr hab. Jan Posobiec z Akademii Obrony Narodowej. Po słowie wprowadzającym wygłosił referat pt.: „Paradygmaty działań organizacji wojskowej w kształtowaniu obronności RP”. Omówił kwestie warunkujące organizację wojskową, wskazując jej determinanty. Szczególną uwagę skierował na Narodowy system kierowania i dowodzenia Siłami Zbrojnymi RP oraz akty prawne regulujące obronność naszego kraju. Autor poruszył problematykę istoty dokumentów planistycznych i koncepcyjnych z zaznaczeniem, iż w przypadku dokumentów koncepcyjnych należy uwzględnić Strategię Bezpieczeństwa Narodowego, natomiast w przypadku dokumentów planistycznych – planowanie strategiczno-operacyjne oraz programowanie i budżetowanie obronne.

Drugi głoszący w sesji dr hab. inż. Arkadiusz Juncewicz (PSW) wprowadził uczestników konferencji w tematykę „Neurodydaktyki w dydaktyce szkoły wyższej” omawiając pojęcie neurodydaktyka i poszukując odpowiedzi na pytanie: Jaki jest efektywny sposób nauki? W dalszej kolejności prelegent przedstawił etapy naturalnego procesu kształcenia oraz rolę nauczyciela akademickiego w procesie nauczania.

Wystąpienie dotyczące „Edukacji obronnej młodzieży w kontekście kształtowania bezpieczeństwa narodowego Polski” wygłosił płk dr hab. Tomasz Kośmider. Zwrócono uwagę na fakt, że koncepcja doskonalenia podsystemu edukacji dla bezpieczeństwa musi być ukierunkowana na zmianę układu strukturalnego, organizacyjnego i programowego. W związku z tym niezbędnym staje się przyjęcie rządowego programu edukacji dla bezpieczeństwa, utworzenie jednego ośrodka koordynującego zakres, współdziałanie oraz opracowanie ogólnych celów edukacji dla bezpieczeństwa, na koniec diagnozowanie stanu edukacji oraz zasad funkcjonowania systemu.

Płk dr Zbigniew Leśniewski (AON) w prelekcji nt.: „Przygotowania i prowadzenia ćwiczeń w Siłach Zbrojnych RP” omówił elementy i organizację systemu szkolenia Sił Zbrojnych RP. Zwrócił uwagę na rozbudowaną strukturę szkolenia w 36-miesięcznym cyklu przygotowania i realizacji zadań, a także na złożoność form szkolenia dowództw i wojsk. W dalszej części wystąpienia prelegent zestawiał dwa algorytmy czynności i zadań: algorytm czynności kierownika ćwiczenia oraz algorytm czynności zespołu autorskiego w procesie przygotowania ćwiczenia. W części końcowej został zobrazowany przebieg ćwiczenia jednodniowego pod nazwą Pierścień 13, realizowanego w Klubie AON, WZiD 281300-1510 ze zwróceniem szczególnej uwagi na zaplanowane cele sprawdzające i doskonalące umiejętności w zakresie dowodzenia.

Kolejną osobą referującą w sesji był ppłk dr Przemysław Paździorek (AON), który wystąpienie pt.: „Wyzwania i tendencje w rozwoju zdolności militarnych Unii Europejskiej” rozpoczął od omówienia zakresu reform w strukturach obronnych i wojskowych państw europejskich. W drugiej części prelekcji zostały omówione wspólne cele oraz strategiczne interesy Wspólnoty z uwzględnieniem przewidywanych zadań dla sił zbrojnych państw Unii Europejskiej.

*Płk dr hab. Jan Posobiec,
Akademia Obrony Narodowej w Warszawie*

*dr inż. Agnieszka Smarzewska,
Prorektor ds. Studenckich, PSW w Białej Podlaskiej*

*Dr hab. Robert Borkowski,
Krakowska Akademia im. A. Frycza Modrzewskiego*

*Dr Andrzej Wawrzusiszyn,
Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie*

*Dr hab. Jerzy Bertrand,
PSW w Białej Podlaskiej*

Z kolei prelegent dr Paweł Żarkowski, reprezentujący UPH w Siedlcach, wprowadził uczestników konferencji w tematykę „Międzynarodowych ograniczeń w prowadzeniu konfliktów zbrojnych” z ukierunkowaniem na wykładnię międzynarodowego prawa humanitarnego. Autor poruszył zagadnienia z zakresu metod i środków prowadzenia wojny oraz podstawowych zasad walki. W wystąpieniu zwrócono uwagę na zasady w ramach konieczności wojskowej. Prelekcja była bogata pod względem dokumentacji fotograficznej, oddającej realia poruszanej problematyki.

Mjr dr Jacek Lasota z AON w Warszawie podjął próbę odpowiedzi na pytanie „Asymetria – wyzwanie XXI wieku?”. Prelegent na wstępie dokonał analizy ilościowej konfliktów zbrojnych na świecie w latach 2002–2011, co pozwoliło na wyróżnienie czynników, mających wpływ na asymetrię w kontekście militarnym. Należy zaznaczyć, iż wnioski z analizy czynników pozwalają ocenić uwarunkowania osiągnięcia celu, relacji pomiędzy nimi oraz

uczestnikom konferencji historyczny rys polskiego lotnictwa wojskowego oraz wyzwania stojące obecnie przed Siłami Powietrznymi RP. Z kolei mgr Michał Sroka rozwinął problematykę bezpieczeństwa zdrowotnego w Polskich Siłach Powietrznych w zakresie stanu zdrowia pilotów warunkującego ich sprawność bojową. Prelegent omówił wyniki badań poziomu aktywności fizycznej podchorążych studiujących na kierunku pilot oraz pilot-instruktor 41. Bazy Lotnictwa Szkolnego w Dęblinie oraz 42. Bazy Lotnictwa Szkolnego w Radomiu w obszarze pracy zawodowej oraz pracy wykonywanej w domu.

Przewodniczący sesji III pt.: „Zarządzanie kryzysowe w systemie bezpieczeństwa narodowego RP” dr hab. inż. Arkadiusz Junciewicz wprowadził uczestników konferencji w zagadnienia z zakresu zarządzania kryzysowego, ze szczególnym uwzględnieniem ochrony ludności jako jego kluczowego aspektu.

Jako pierwsza wystąpiła dr Barbara Stefaniuk (PSW w Białej Podlaskiej) z referatem

nieprawidłowe zarządzanie zmianą. Autorka zwróciła uwagę, że w ramach materializacji zagrożeń nie należy się koncentrować tylko na aspekcie militarnym.

Z kolei prelegentka mgr Sandra Tur z PSW w Białej Podlaskiej, prezentująca wyniki badań przeprowadzonych wśród funkcjonariuszy Policji w wystąpieniu nt. „Policja w systemie zarządzania kryzysowego” zwróciła uwagę na kluczową rolę trzech pierwszych osób w sytuacji kryzysowej. Podkreślona została istotna rola algorytmów, które zdaniem prelegentki usprawniają pracę w sytuacji zagrożeń wśród funkcjonariuszy Policji oraz podnoszą efektywność współpracy z innymi służbami.

W ostatnim wystąpieniu w sesji pt. „System Zarządzania Kryzysowego w samorządach lokalnych w świetle badań terenowych” mgr Andrzej Grzywacz z Urzędu Miasta Siedlce zwrócił uwagę na przydatność Planów Zarządzania Kryzysowego. Wyniki przeprowadzonych analiz w oparciu o badanie opinii pracowników ds. zarządzania kryzysowego pozwoliły auto-

„Konferencja zgromadziła blisko 100 uczestników, wśród których znaleźli się prelegenci, przedstawiciele służb mundurowych, studenci kierunku Bezpieczeństwo Narodowe, młodzież z Akademickiego Liceum Ogólnokształcącego z klas mundurowych oraz goście identyfikujący się z problematyką konferencji.”

dokonać wyboru odpowiedniego sposobu działania. Na tle omawianych konfliktów prelegent zwrócił uwagę na bogate doświadczenia Polski związane z prowadzonymi walkami o różnym charakterze.

Tematykę „Wpływu surowców strategicznych na rozwój bezpieczeństwa i obronności RP” poruszyła dr Katarzyna Wąsowska z UPH w Siedlcach. Zdaniem prelegentki Polska, jak i inne państwa UE zmuszone są do podjęcia decyzji o pozyskiwaniu ropy z innych alternatywnych źródeł oraz konieczne jest tworzenie dużych nienaruszalnych zapasów na co najmniej 120 dni. Przy analizie poruszanej problematyki autorka zwróciła uwagę na znaczące koszty utrzymania zapasów surowców.

Ostatnimi prelegentami w sesji II byli: mgr Michał Sroka z PSW w Białej Podlaskiej oraz dr Paweł Szmikowski z UPH w Siedlcach prezentujący wspólny referat nt.: „Roli Sił Powietrznych w budowaniu potencjału obronnego RP”. Dr Paweł Szmikowski zaprezentował

nt. „Bezpieczeństwo a zarządzanie kryzysowe”. Autorka rozpoczęła prelekcję od prezentacji autorskiej definicji bezpieczeństwa jako podstawowej funkcji w zarządzaniu kryzysowym, po czym przeszła do omówienia Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego (KSRG) wraz z jego podsystemami. Prelegentka zwróciła uwagę na szereg barier pojawiających się w zarządzaniu kryzysowym. Kolejnym osobą referującą była mgr Agnieszka Słota-Bohosiewicz, reprezentująca firmę Orange Polska S.A. z referatem nt. „Cyberprzestrzeń – zagrożenia i wyzwania”. Zdaniem prelegentki cyberprzestrzeń należy traktować jako wymiar fizycznej rzeczywistości, który może potęgować negatywne zachowania o charakterze stałym (socjotechniczne, techniczne oraz uzależnienia od infrastruktury elektronicznej). Źródłem zagrożeń staje się rozpowszechnianie technologii, mała świadomość użytkowników, redukcja wydatków, upraszczanie interfejsów użytkownika oraz

rowi na dokonanie oceny funkcjonowania Systemów Zarządzania Kryzysowego (SZK) w zakresie zapobiegania zagrożeniom.

Po prezentacji zaplanowanych wystąpień Przewodniczący sesji zaprosił uczestników Konferencji do dyskusji, w której głos zabrali przedstawiciele wielu Uczelni.

Konferencja zgromadziła blisko 100 uczestników, wśród których znaleźli się prelegenci, przedstawiciele służb mundurowych, studenci kierunku Bezpieczeństwo Narodowe, młodzież z Akademickiego Liceum Ogólnokształcącego z klas mundurowych oraz goście identyfikujący się z problematyką konferencji. Efektem spotkania naukowego będą publikacje książkowe oraz artykuły w czasopiśmie naukowych z listy B MNiSW.

Opracowały:
dr inż. Agnieszka Smarzewska,
mgr inż. Ewelina Melaniuk,
dr Dorota Karwacka

Zapotrzebowanie na wodę i składniki mineralne osób przebywających w tropiku

Na przebieg procesów życiowych wpływa wiele czynników środowiska zewnętrznego. Jednym z nich jest temperatura otoczenia uwarunkowana klimatem. Wysokie temperatury otoczenia występują w klimacie gorącym, tropikalnym. O warunkach klimatu tropikalnego mówimy wówczas, gdy średnia roczna temperatura przekracza 20°C. Klimat tropikalny dzielimy na tropik suchy i mokry, tzw. subtropik. Klimat tropikalny suchy charakteryzują duże różnice temperatur pomiędzy dniem i nocą, roczny opad deszczu wynosi poniżej 250 mm, a wilgotność względna poniżej 30%, podczas gdy w tropiku mokrym roczny opad deszczu wynosi 2000–4000 mm, a wilgotność względna 42–97%.

Zagadnienie potrzeb żywieniowych człowieka w warunkach wysokiej temperatury otoczenia należy rozpatrywać kompleksowo, tzn. musimy uwzględnić zarówno wpływ warunków zewnętrznych otaczającego środowiska na organizm człowieka, jak i obciążenie pracą, która stanowi nieodłączny element jego aktywności. Najbardziej zasadniczym i bezpośrednim niebezpieczeństwem dla człowieka w tropiku jest działanie wysokiej temperatury otoczenia, stąd też przeżycie w warunkach gorącego środowiska zależy od zachowania należytego respektu w stosunku do gorąca, stałej obserwacji reakcji naszego organizmu, rozsądnej organizacji pracy obejmującej naprzemienne cykle obciążenia fizycznego i odpoczynku oraz specyficznego sposobu żywienia, uwzględniającego m.in. podaż odpowiednich ilości płynów i składników mineralnych.

Zapotrzebowanie człowieka przebywającego w tropiku na wodę zależy w głównej mierze od ilości traconego potu. W stanie zdrowia ustrój człowieka dorosłego o małej aktywności fizycznej w wyrównanej temperaturze otoczenia i małej wilgotności powietrza

wydala w ciągu doby około 2800 ml wody i tyle samo przyjmuje.

sięgać 10–13 litrów. Trening oraz aklimatyzacja do gorącego środowiska mogą zwiększać wy-

Tabela 1. Dobowy bilans wody dorosłego człowieka w klimacie umiarkowanym (13)

Źródło wody	Ilość		Drogi wydalania	Ilość	
	cm ³	%		cm ³	%
Pożywienie stałe	1000	35,7	Nerki (mocz)	1500	53,6
Napoje	1500	53,6	Płuca	550	19,6
Procesy metaboliczne	300	10,7	Skóra	600	21,4
			Przewód pokarmowy	150	5,4
Razem	2800	100,0	Razem	2800	100,0

W klimacie tropikalnym jednym z podstawowych procesów ustrojowej termoregulacji człowieka jest pocenie się. W stałych warunkach środowiska wydzielanie potu przez skórę jest funkcją liniową produkcji ciepła i/lub intensywności obciążenia fizycznego. Wysoka temperatura otoczenia powoduje pobudzenie gruczołów potowych i w konsekwencji wydzielanie dużych ilości potu. Parowanie potu staje się w tych warunkach główną drogą utraty ciepła, a sprawność termoregulacji zależy od szybkości i ilości wydzielanego potu oraz możliwości jego parowania. Ilość wydzielanego potu zależy od warunków środowiskowych, właściwości termoizolacyjnej noszonej odzieży, intensywności pracy fizycznej i stopnia aklimatyzacji.

Zapotrzebowanie na wodę organizmu obciążonego dużym wysiłkiem fizycznym zależy w głównej mierze od ilości traconego potu. W warunkach klimatu tropikalnego pocenie się stanowi główną drogę eliminacji wody z ustroju. W suchym i gorącym klimacie, zwłaszcza przy zwiększonej aktywności fizycznej straty wody tą drogą mogą wynosić 1000–2500 cm³/h. Biorąc pod uwagę znaczne pocenie się człowieka w klimacie gorącym, zapotrzebowanie na wodę wzrasta do ok. 8–12 litrów na dobę, a przy bardzo wysokiej temperaturze otoczenia i ciężkim wysiłku wartości te mogą

dzielić potu o 20% do 30%, lub o 200–300 ml na godzinę, którego parowanie w znacznym stopniu chłodzi organizm (3).

Mężczyźni wydzielają więcej potu w porównaniu do kobiet, stąd też ich zapotrzebowanie na wodę jest większe, jakkolwiek dobrze wytrenowane i zaaklimatyzowane do gorąca kobiety wykazują zbliżoną do mężczyzn odpowiedź fizjologiczną zarówno do środowiska gorącego suchego, jak i mokrego. Przy większej aktywności fizycznej i wyższej temperaturze otoczenia niezbędna dla organizmu ilość wody zwiększa się. Stosownie do zaleceń Narodowej Rady ds. Badań Naukowych USA, przyjmuje się, że na każdą 1 kcal wartości energetycznej pożywienia ustrój potrzebuje 1 ml wody, a przy zwiększonym wysiłku fizycznym wartość ta może być większa (2).

Wykazano, że żołnierze wykonujący zadania w warunkach wysokiej temperatury otoczenia wydzielają od 0,3 do 1,2 litra potu na godzinę (11). Badania kierowców polskich jednostek wojskowych pełniących służbę w ramach Sił Pokojowych UNEFF II w rejonie Kanału Sueskiego, wykazały, że dobową produkcję potu w początkowym okresie pobytu sięgała 12 litrów na dobę, obniżając masę ciała w granicach 4–6% (8). Utrata dużych ilości potu, powodujących odwodnienie organizmu, jest nie tylko wynikiem wzrostu temperatury ota-

czającego powietrza, ale w warunkach tropiku suchego, także prędkości prawie zawsze wiejącego na pustyni wiatru, co wykazano w badaniach polskich żołnierzy przebywających na Synaju w okresie wiania Chamsinu.

Wydzielanie potu, jako efektu termoregulacji organizmu, ma odmienny charakter w warunkach środowiska gorącego suchego i mokrego. O ile pot wydzielany w środowisku suchym (tropik suchy) szybko paruje wywierając efekt chłodzący, o tyle w środowisku gorącym (tropik mokry-subtropik) o dużej wilgotności pot przestaje parować i spływa kroplami, nie powodując efektu chłodzącego. Przy wilgotności względnej ok. 90%, w temperaturze 38°C parowanie ustaje niemal całkowicie, a wydzielany pot spływa po skórze bez efektu chłodzącego. Człowiek pracujący w otoczeniu suchego powietrza w temperaturze 43°C traci dziennie ponad 5 litrów wody. Te same ilości wody ustrój może stracić przy 32°C, ale przy większej wilgotności powietrza, które powoduje upośledzenie parowania wody. Organizm broniąc się przed przegrzaniem stymuluje jeszcze większe wydzielanie potu. Wykazano, że u mężczyzn w warunkach hipertermii wywołanej działaniem gorącego i wilgotnego środowiska (subtropik) całkowite wydzielanie potu wyniosło 7 litrów na dobę.

Utrata dużej ilości potu, a co za tym idzie wody, powoduje określone zmiany w organizmie, które wywołają bodźce nakazujące ustrojowi picie wody, a więc wywołują uczucie pragnienia. Jednakże wypita woda nie zostaje natychmiast wchłonięta, a zaspokojenie pragnienia następuje wcześniej, zanim zostanie wyrównany niedostatek objętości płynów ustrojowych i ciśnienie osmotyczne płynów tkankowych i komórkowych. Ugaszenie pragnienia nie uzupełnia całkowicie strat wody. Przyjmuje się, że w ten sposób organizm człowieka może pokryć straty wody jedynie w 65–70%, podczas gdy pozostałe 30–35% stanowi tzw. „odwodnienie dowolne”. Powoduje to konieczność zwiększenia podaży wody, a także wzrasta zapotrzebowanie organizmu na szeregi składników mineralnych i witamin. Do całkowitego nawodnienia organizmu dochodzi zwykle po kilku godzinach lub też następnego dnia.

Z punktu widzenia fizjologii gospodarki wodnej ustroju należy podkreślić, że organizm nie ma możliwości adaptacyjnych do stanu odwodnienia. Stąd też zaleca się wypijanie większej ilości wody niż potrzeba do zaspokojenia

pragnienia. Według danych opublikowanych przez The Tropical Agriculture Association minimalne zapotrzebowanie dla człowieka o masie 70 kg w warunkach klimatu umiarkowanego wynosi 3 l na dobę i wzrasta do 4,1–6 l w klimacie tropikalnym (12). Dla populacji żyjących w warunkach klimatu tropikalnego zapotrzebowanie na wodę do picia określa się 4,5 litra na osobę na dobę (9).

Czy w warunkach klimatu gorącego należy spożywać wodę bez ograniczenia? Absolutnie nie, bowiem jednorazowe, zbyt duże spożycie zwykłej wody może zaburzać ustrojową gospodarkę elektrolitową, prowadząc do zatrucia wodnego, hiponatremii, a w skrajnych przypadkach nawet do zgonu. Nadmierne spożywanie wody połączone z intensywnym poceniem się, szczególnie w warunkach tropiku mokrego, powoduje wzrost utraty soli mineralnych wchodzących w skład wydzielanego w dużych ilościach potu. Organizm człowieka traci wraz z wydzielanym potem głównie sód. Może to doprowadzić do hiponatremii i jej konsekwencji, co wykazano u żołnierzy armii izraelskiej i amerykańskiej (7,10), a w skrajnych przypadkach do głębokiego zatrucia wodnego i zgonu (5,6).

W zapobieganiu odwodnienia organizmu nie bez znaczenia jest także temperatura i ilości wypijanych płynów. Zaleca się by w gorącym otoczeniu temperatura płynów wynosiła ok. 15°C. Ani płyny zbyt zimne ani zbyt ciepłe nie są wskazane, bowiem w warunkach wysokiej temperatury otoczenia jedynie woda o temperaturze około 15°C jest całkowicie wchłaniana. W pierwszych okresach adaptacji do gorącego klimatu, kiedy występuje intensywne pocenie się, a w ślad za tym utrata chlorku sodowego, zaleca się podaż płynów z niewielką ilością soli. Istotnym jest także sposób przyjmowania płynów. Płyny należy uzupełniać często, przyjmując je w małych porcjach, tj. 100–150 ml jednorazowo. Nie należy pić większych ilości samej wody, która jest hipotoniczna i szybciej zostaje wydalona przez nerki, przyspieszając odwodnienie organizmu. Zaleca się picie niegazowanych wód mineralnych oraz soków owocowych i warzywnych, które nie tylko wyrównują bilans wodny ustroju, ale także stanowią dobre źródło składników mineralnych. Niewskazane jest natomiast picie napojów gazowanych, bowiem znajdujący się w nich dwutlenek węgla rozciąga ścianę żołądka i na drodze odruchowej hamuje pragnienie, a często także uczucie głodu. Jest

to tylko pozorne wyrównanie bilansu wodnego, bowiem powstaje większe odwodnienie dowolne. Błędnym jest rozpowszechniony pogląd, że płyny alkoholizowane lepiej gaszą pragnienie. Piwo nie jest napojem odpowiednim do uzupełniania strat wody podczas upału, zwłaszcza przy wykonywaniu zwiększonych wysiłków fizycznych. Dochodzi wówczas do zwiększonej diurezy i utraty większej ilości wody. Ponadto napoje alkoholowe zaburzają gospodarkę wodno-elektrolitową organizmu, stąd też spożywanie ich jest wysoce niewskazane w warunkach klimatu gorącego.

Przytoczone powyżej fizjologiczne aspekty ustrojowej gospodarki wodnej oraz ryzyka związanego z odwodnieniem wskazują na ogromną wagę problematyki zapewnienia odpowiednich ilości, dobrej pod względem jakościowym, wody do picia osobom przebywającym i pracującym w klimacie tropikalnym. W tym miejscu należy zaznaczyć, że występowanie wzmożonego pragnienia, znaczne zmniejszenie pocenia się oraz ograniczenie ilości wydalanego, zatężonego moczu, a także bolesne skurcze mięśni mogą świadczyć o występowaniu odwodnienia organizmu i zaburzeniach gospodarki wodno-elektrolitowej. W takiej sytuacji należy bezwzględnie zasięgnąć porady lekarskiej.

Intensywne wydzielanie potu wiąże się nie tylko z dużą utratą wody, ale także zawartych w pocie składników mineralnych (Tab. 2). Wykazano, że praca w środowisku gorącym wpływa na metabolizm przynajmniej 8 składników mineralnych: miedzi, chromu, jodu, żelaza magnezu, potasu, sodu i cynku. Pot jest hipotoniczny w stosunku do płynów zewnątrzkomórkowych i zawiera elektrolity, w szczególności chlorek sodu i w mniejszych ilościach chlorek potasu. Zawartość sodu w pocie wynosi średnio ok. 40 mEq/l i zależy od podaży tego pierwiastka w diecie, stopnia pocenia, stanu nawodnienia organizmu oraz stopnia aklimatyzacji do gorąca. Zawartość sodu w pocie osób zaaklimatyzowanych jest niższa nawet o ponad 50% w stosunku do osób niezaaklimatyzowanych.

Średnie stężenie potasu w pocie wynosi 5 mEq/l, wapnia – 1 mEq/l, a magnezu – 0,8 mEq/l. W warunkach gorącego środowiska duża ilość wydzielanego potu powoduje utratę składników mineralnych, co może powodować określone zaburzenia zdrowotne. W przypadku niedoborów sodu dochodzi do objawów odwodnienia organizmu, spadku

wydolności fizycznej i wzrostu ryzyka powstania udaru cieplnego. W warunkach intensywnego wydzielania potu organizm ogranicza straty niektórych składników mineralnych poprzez obniżenie ich zawartości w pocie. Wykazano zmniejszenie zawartości magnezu w pocie, wraz ze wzrostem objętości wydzielanego potu oraz ograniczenie wydzielania żelaza wraz z potem w okresie 60 minut wysiłku fizycznego prowadzonego w gorącym środowisku. Zmniejszeniu ulega także zawartość cynku w pocie wraz z czasem treningu fizycznego prowadzonego w warunkach gorącego środowiska.

Do najważniejszych czynników fizjologicznych wpływających na biodostępność związków mineralnych dla organizmu człowieka należą:

prawidłowe funkcjonowanie przewodu pokarmowego, wcześniejsze bądź równoczesne spożywanie różnego rodzaju żywności, stan odżywienia organizmu danym biopierwiastkiem mineralnym, czas pasażu żywności w jelitach oraz postać, w jakiej produkt z badanym związkiem został spożyty (4). Zewnętrznymi czynnikami mogącymi istotnie wpływać na bioprzywajalność związków mineralnych są wiek, płeć, stres, obecność innych składników mineralnych w pożywieniu, a także temperatura otoczenia i wysiłek fizyczny.

Biorąc pod uwagę ww. czynniki fizjologiczne i uwarunkowania zewnętrzne, a w szczególności wysoką temperaturę otoczenia oraz obciążenie fizyczne, niezmiernie ważne jest zapewnienie podaży wraz z wodą i pożywieniem odpowiednich ilości soli mineralnych. Gospodarka wodno-elektrolitowa organizmu związana jest głównie z obecnością i działaniem sodu, potasu oraz chloru. W klimacie tropikalnym, a szczególnie w tropiku mokrym, organizm człowieka traci duże ilości potu,

a wraz z nim zarówno wodę, jak i elektrolity, głównie w postaci soli, chlorku sodu i chlorku potasu. Wydzielanie potu, a co za tym idzie wydalanie sodu, potasu i chloru tą drogą znacznie zwiększa się podczas intensywnego wysiłku fizycznego. Przeciętnie w 1 litrze potu człowiek traci około 3 g chlorku sodu.

Przy utracie, w ciągu kilku godzin intensywnego wysiłku fizycznego, 4–5 litrów lub większej ilości potu może dochodzić do zaburzeń bilansu wodnego ustroju, niezależnie od bilansu chlorku sodu, którego utrata w takich warunkach znacznie wzrasta. Przy tak dużej utracie chlorku sodu i nie uzupełnianiu go w napojach i żywności, wzrasta szybko temperatura ciała i tętno, a organizm znajduje się w stanie przedudarowym. Towarzyszy temu nierzadko utrata apetytu, nudności i skurcze mięśni. Utrzymanie w organizmie stałej ilości chlorku sodowego ma zasadnicze znaczenie dla homeostazy ustroju. Wprawdzie w miarę następowania adaptacji do ciężkiej pracy fizycznej, a także pod wpływem aklimatyzacji ustroju do gorącego otoczenia, utrata chlorku sodowego z potem zmniejsza się do niewielkich wartości, to jednak niedobory sodu mogą wystąpić u ludzi w pierwszych dniach aklimatyzacji do gorącego otoczenia. Stąd też dodatkowe spożycie sodu można zalecić okresowo ludziom niezaaklimatyzowanym, zaczynającym pracę w środowisku o bardzo wysokiej temperaturze. U ludzi spożywających zwyczajową, bogatą w sól dietę, ryzyko wystąpienia jego niedoborów jest bardzo małe, a ewentualne niedobory tego pierwiastka są uzupełniane przez dosalanie spożywanych potraw. Jakkolwiek utrata chlorku potasu, a także soli magnezu wraz z potem jest stosunkowo niewielka, w porównaniu do strat soli kuchennej, to jednak ze względu na ważną rolę, jaką spełniają jony – potasowy i magnezowy w organizmie człowieka ich podaż powinna być

większona w warunkach gorącego klimatu, szczególnie przy intensywnym poceniu się. W krajach tropikalnych, przy znacznej zwiększonej utracie potu, a więc przy dużej utracie soli istnieje potrzeba specjalnego postępowania żywieniowego. Duże odwodnienie, będące wynikiem intensywnego pocenia się i utrata soli mineralnych, a zwłaszcza potasu i magnezu, jest wskazaniem do spożywania zwiększonych ilości świeżych warzyw i owoców

lub soków owocowo-warzywnych, albo też preparatów zawierających potas i magnez. Najlepszym dostępnym naturalnym źródłem potasu dla człowieka są ziemniaki, pomidory i sok pomidorowy, natomiast rośliny strączkowe, kasza gryczana, a także zielone warzywa i owoce cytrusowe stanowią dobre źródła magnezu. Stąd też warzywa oraz owoce winny być stałym elementem planowania i realizacji żywienia w tropiku.

prof. Jerzy Bertrandt

Katedra Ekonomii i Zarządzania PSW

Piśmiennictwo:

- Bertrandt J.: Zasady racjonalnego żywienia oraz nadzoru sanitarno-higienicznego nad żywnością i żywieniem w warunkach gorącego klimatu. w: Sanitarnohigieniczne i fizjologiczne podstawy organizacji zabezpieczenia wojsk w klimacie tropikalnym. MON, Warszawa 2004, 243–262.
- Bertrandt J.: Rola wody i składników mineralnych w żywieniu polskich żołnierzy pełniących służbę w warunkach klimatu gorącego.: Żyw. Człow. Metab. 2005, 32, 18, 51, 18–25.
- Bertrandt J.: Żywienie w ekstremalnych warunkach środowiska. w: Grzymisławski M. Gawęcki J.: Żywienie człowieka zdrowego i chorego. Wydawnictwo Naukowe PWN. Warszawa 2010.
- Clarkson P.M.: The effect of exercise and heat on vitamin requirements. w: Nutritional needs in hot environments. National Academy Press, Washington 1993, 137–172
- Gardner J.W.: Death by water intoxication. Mil. Med. 2002, 167(5), 432–434.
- Garigan T.P.: Ristedt D.E.: Death from hyponatremias a result of acute water intoxication in Army basic trainee, Mil. Med. 1999, 164(3), 234–238.
- Haddad E., Rosen E.: Exercise induced hyponatremia. Harefuach 2004, 143(5), 342–347.
- Kierznikowicz B.: Klimat tropikalny. Wpływ wysokiej temperatury i wilgotności na zdrowie żołnierzy. Problemy aklimatyzacji. w: Sanitarnohigieniczne i przeciwepidemiczne podstawy organizacji zabezpieczenia medycznego wojsk w klimacie tropikalnym. MON. Warszawa 2004.
- Mihelcic JR, Fry LM, Myre E.A.: Field guide to environmental engineering for development workers: water, sanitation and inodor. ASCE 2009.
- O'Brien K.K., Mountain S.J.: Hyponatremia associated with overhydration in US Army trainees. Mil. Med. 2001, 166(5), 404–410.
- Sawka MN, Mountain S.J.: Fluid and electrolyte supplementation for exercise heat stress. Am J Clin Nutr. 2000 Aug; 72 (2 Suppl):564S-72S.
- www.taa.org.uk
- Zielke M.P.: Zapotrzebowanie na wodę i ocena jej pobrania. w: Brzozowska A., Gawęcki J.: Woda w żywieniu i jej źródła. WR w Poznaniu, Poznań 2008.

Tabela 2. Zawartość składników mineralnych w pocie (1)

Kationy	Wapń (mg/l)	52 – 74
	Miedź (mg/l)/	0,52 – 0,89
	Żelazo (mg/l)	0,20 – 0,38
	Magnez (mg/l)	12,0 – 55,0
	Cynk (mg/l)	0,41 – 0,97
	Potas (mEq/l)	3,0 – 15,0
Aniony	Sód (mEq/l)	1,0 – 100,0
	Dwuwęglany (mEq/l)	0,0 – 5,0
	Chlorki (mEq/l)	9,0 – 70,0
	Siarczany (mg S/l)	40,0 – 170,0
	Fosforany (mg P/l)	0,03 – 4,0

SENAT AKAD

Z prac Senatu IV Kadencji PSW im. Pap

Protokół z XIX posiedzenia Senatu IV kadencji Państwowej Szkoły Wyższej im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej z dnia 27 czerwca 2014 r.

Porządek obrad:

1. Otwarcie obrad i stwierdzenie prawidłowości zwołania i zdolności Senatu do podejmowania ważnych uchwał.
2. Zatwierdzenie porządku obrad.
3. Informacje JM Rektora PSW im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej prof. dr. hab. Józefa Bergiera o bieżącym funkcjonowaniu Uczelni.
4. Wyrażenie opinii w sprawie zatrudnienia pracowników dydaktycznych w Zakładzie Finansów i Rachunkowości, Zarządzania, Zdrowia Publicznego, Neofilologii, Budownictwa, Turystyki i Rekreacji – referują kierownicy katedr.
5. Uchwalenie zmian załączników 4, 5, 6, 7, 8 w Wewnętrznym Systemie Zapewnienia Jakości Kształcenia – referuje Prorektor, dr Agnieszka Smarzewska.
6. Uchwalenie nowych specjalności na kierunku Zdrowie Publiczne, studia licencjackie: odnowa biologiczna z elementami żywienia człowieka i zdrowie osób starszych – referuje kierownik katedry, prof. zw. dr hab. Jadwiga Daniluk.
7. Podjęcie uchwały o wystąpieniu z Konferencji Rektorów Zawodowych Szkół Polskich – referuje Rektor, prof. dr hab. Józef Bergier.
8. Zniesienie odpłatności za drugi i kolejny kierunek studiów – referuje Rektor, prof. dr hab. Józef Bergier.
9. Zmiany w Uchwale dot. rekrutacji na studia na rok akademicki 2015/16 – referuje Prorektor, dr inż. Agnieszka Smarzewska.
10. Przyjęcie zmian w statucie uczelni – referuje Dziekan, prof. zw. dr hab. Jerzy Nitychoruk.
11. Przyjęcie protokołu obrad poprzedniego posiedzenia Senatu.
12. Sprawy organizacyjne i wolne wnioski.
13. Zamknięcie obrad.

Informacje JM Rektora PSW im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej prof. dra hab. Józefa Bergiera o bieżącym funkcjonowaniu Uczelni.

- 23 maja w naszej uczelni odbyła się Gala Miss PWSZ-ów. Zwycięzczynią została miss PWSZ z Elbląga, przedstawicielka naszej uczelni otrzymała tytuł miss publiczności.
- W terminie od 10 do 14 czerwca 2014 r. liczna grupa pracowników uczestniczyła w wyjeździe do Rzymu w roku kanonizacji Jana Pawła II.
- 17 czerwca 2014 roku przedstawiciele uczelni – pan Rektor Józef Bergier, pani Prodziekan Marta Chodyka, pan Kanclerz Adam Chodziński oraz profesor Mirosław Wendeker uczestniczyli w uroczystości nadania tytułu honoris causa profesorowi Jerzemu Merkiszowi.
- Delegacja władz uczelni gościła w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Kaliszu; wizyta miała na celu wymianę doświadczeń. Rewizyta przewidywana jest na wrzesień.
- W terminie od 22 do 24 czerwca 2014 r. Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego było organizatorem wyjazdu studyjnego do Szwajcarii – ETH Zurich, University of Zurich realizowanego z projektu „Wsparcie narzędzi polityki rozwoju szkolnictwa wyższego w Polsce”. Uczestnikiem wyjazdu był pan Rektor Józef Bergier.
- 25 czerwca 2014 r. gościliśmy pana Wojewodę Wojciecha Wilka.

Protokół z XX posiedzenia Senatu IV kadencji Państwowej Szkoły Wyższej im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej z dnia 26 września 2014 r.

Porządek obrad:

1. Otwarcie obrad i stwierdzenie prawidłowości zwołania i zdolności Senatu do podejmowania ważnych uchwał.
2. Zatwierdzenie porządku obrad.
3. Informacje JM Rektora PSW im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej prof. dr. hab. Józefa Bergiera o bieżącym funkcjonowaniu Uczelni.
4. Przyjęcie uchwały zmieniającej Misję PSW – referuje prof. dr hab. Józef Bergier.
5. Podjęcie uchwały w sprawie zatwierdzenia Regulaminu studiów podyplomowych wraz z załącznikami oraz umowy o warunkach odpłatności za Studia Podyplomowe – referuje dr Dorota Karwacka.
6. Uchwalenie przeznaczenia środków finansowych na bilety komunikacji miejskiej dla wszystkich studentów studiów stacjonarnych – referuje prof. dr hab. Józef Bergier.
7. Wydanie opinii w sprawie wniosków o przyznanie odznaki za zasługi dla PSW – referuje prof. dr hab. Józef Bergier.
8. Zaopiniowanie wniosku Rady Wydziału Nauk Ekonomicznych i Technicznych w sprawie zatwierdzenia liczby studentów studiów stacjonarnych na poszczególnych kierunkach – referuje Dziekan Wydziału prof. dr hab. Jerzy Nitychoruk.
9. Zaopiniowanie wniosku Rady Wydziału Nauk Ekonomicznych i Technicznych w sprawie utworzenia nowej specjalności „Zarządzanie logistyką” na kierunku Zarządzanie – referuje Dziekan prof. dr hab. Jerzy Nitychoruk.
10. Wyrażenie opinii w sprawie zatrudnienia pracowników dydaktycznych – referują kierownicy katedr.
11. Przyjęcie protokołu obrad poprzedniego posiedzenia Senatu.
12. Sprawy organizacyjne i wolne wnioski.
13. Zamknięcie obrad.

Informacje JM Rektora PSW im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej prof. dra hab. Józefa Bergiera o bieżącym funkcjonowaniu Uczelni.

- Pan Rektor zaprezentował i omówił aktualny stan rekrutacji. Wzrost liczby studentów zauważalny jest na fizjoterapii, socjologii, zarządzaniu, informatyce.
- W lipcu br. odbyło się pierwsze posiedzenie naszego centrum naukowego przy współpracy Wojskowego Instytutu Higieny i Epidemiologii w Warszawie, czego efektem było kolejne spotkanie w Warszawie, które dotyczyło realizacji wspólnego projektu dotyczącego żywienia świń realizowanego wspólnie z przedsiębiorcami.
- Gościliśmy delegację z Uniwersytetu Kafrelsheikh w Egipcie z którymi podpisaliśmy umowę o współpracy w zakresie prowadzenia prac badawczych.
- W terminie od 14 do 21 września br. część pracowników uczestniczyła w wyjeździe integracyjnym do Hiszpanii.
- W dniach od 23 do 26 września br. gościmy dr. Mehmeta Emina Baynazoglu – wykładowcę naszej partnerskiej uczelni tureckiej Yeni Yuzyil University z Istambułu, który przyjechał celem wygłoszenia cyklu wykładów z turystyki medycznej i zdrowotnej.
- W terminie od 23 do 25 września br. pan Rektor przebywał na Słowacji, gdzie zostało podpisane porozumienie o współpracy z Uniwersytetem w Presowie z Wydziałem Zdrowia. Rewizyta pani Dziekan zaplanowana jest na 23–24 październik br. w naszej uczelni.
- W terminie od 25 do 27 września br. gościliśmy wizytację z Rygi.
- W bieżącym miesiącu otrzymaliśmy pozytywną ocenę Polskiej Komisji Akredytacyjnej dotyczącą oceny kierunku pielęgniarstwo.

Wyjazd pracowników naukowych Katedry Ekonomii i Zarządzania na Słowację

W okresie od 22.09.2014 r. do 26.09 2014 r. trzech starszych wykładowców z Katedry Ekonomii i Zarządzania – dr Agnieszka Siedlecka, kierownik Zakładu Ekonomii, dr Magdalena Zwolińska-Ligaj, kierownik Zakładu Zarządzania oraz dr Danuta Guzal-Dec, pracownik Zakładu Ekonomii przebywało w ramach programu Erasmus LPP na służbowym naukowo-dydaktycznym stażu na Wydziale Studiów Europejskich i Rozwoju Regionalnego w Uniwersytecie Rolniczym w Nitrze na Słowacji.

Erasmus jest programem współpracy międzynarodowej przeznaczonym dla uczelni, ich studentów i pracowników. Od roku 2007 Erasmus wchodzi w skład wspólnotowego programu „Uczenie się przez całe życie” (LLP – The Lifelong Learning Programme), którego celem jest przede wszystkim podnoszenie jakości i atrakcyjności kształcenia oraz ułatwianie międzynarodowej współpracy i wymiany w dziedzinie edukacji.

Program Erasmus LLP skierowany jest m.in. do wykładowców – nauczycieli akademickich. Wymiana obejmuje krótkie wyjazdy na wykłady gościnne do uczelni, z którymi macierzyste szkoły (wydziały) podpisały umowy o wymianie kadry naukowo-dydaktycznej w ramach Erasmusa w celu przeprowadzenia zajęć dydaktycznych dla tamtejszych studentów (wykłady, seminaria, warsztaty). Standardowy czas pobytu wynosi tydzień. Maksymalny czas trwania wyjazdu wynosi 6 tygodni. Wykładowcy, którzy chcą wygłosić wykłady za granicą muszą wybrać uczelnię, uzgodnić z nią Indywidualny Program Nauczania oraz uzyskać akceptację przedstawiciela goszczącej uczelni. Wykłady powinny obejmować co najmniej 5 godzin zajęć dydaktycznych.

Uniwersytet Rolniczy w Nitrze – Slovak University of Agriculture in Nitra jest jedną z renomowanych uczelni europejskich o profilu rolniczym. Słowacki Uniwersytet Rolniczy

kształci obecnie około 10 000 studentów. Na sześciu wydziałach oferuje obecnie 41 kierunków studiów licencjackich, 28 magisterskich i 21 programów studiów doktorskich. Jako jedna z pierwszych uczelni słowackich wprowadziła system ECTS. Uczelnia ta prowadzi aktywną współpracę międzynarodową – posiada podpisane umowy o dwu- i wielostronnej współpracy z ponad 60 zagranicznymi partnerami.

Współpracę z Uniwersytetem w Nitrze zapoczątkował Pan prof. zw. dr hab. Mieczysław Adamowicz kierując projektem międzynarodowym pt: *Adaptacja gospodarstw domowych na obszarach wiejskich w procesach transformacji ekonomiczno-społecznej, integracji europejskiej i globalizacji* realizowanym we współpracy z Cornell University (USA) oraz uniwersytetami w Gödöllő (Węgry) i Nitrze (Słowacja). W ramach projektu realizowane były w SGGW Warszawie przewody doktorskie aż 4 pracowników naukowych naszej Uczelni – dr Eweliny Dresler, dr Agnieszki Siedleckiej, dr inż. Agnieszki Smarzewskiej oraz dr inż. Magdaleny Zwolińskiej-Ligaj. Nawiązane wówczas bardzo dobre relacje współpracy zaowocowały dalszą jej kontynuacją w ramach programu Erasmus.

W ramach wyjazdu stażowego Erasmus podczas prowadzonych zajęć dydaktycznych przedstawiono zagadnienia pozostające w obszarze aktualnych zainteresowań ba-

dawczych pracowników Katedry Ekonomii i Zarządzania. Tematyka głoszonych wykładów dotyczyła funkcjonowania samorządów, przedsiębiorstw i gospodarstw rolnych na obszarach przyrodniczo cennych województwa lubelskiego.

Prowadzone zajęcia dydaktyczne miały na celu upowszechnienie wyników badań kierowanych przez dr Danutę Guzal-Dec realizowanych w ramach projektu badawczego nr 2011/01/D/HS4/ 03927 pt. *Ekologiczne uwarunkowania i czynniki rozwoju funkcji gospodarczych na obszarach przyrodniczo cennych województwa lubelskiego* finansowanego ze środków Narodowego Centrum Nauki.

Wyjazd służył także rozwojowi współpracy zespołu naukowego, w składzie: dr Danuta Guzal-Dec, dr Agnieszka Siedlecka oraz dr inż. Magdalena Zwolińska-Ligaj, który powstał w ramach realizacji ww. projektu zgłoszonego w konkursie Sonata NCN skierowanego do osób rozpoczynających karierę naukową posiadających stopień naukowy doktora i mającego na celu powoływanie nowych zespołów naukowych.

Podczas wyjazdu nawiązano liczne kontakty i wymieniono doświadczenia, zarówno w obszarze dydaktycznym, jak i naukowym.

dr Danuta Guzal-Dec
Katedra Ekonomii i Zarządzania

Pierwszy Międzynarodowy Tydzień Erasmusa na Uniwersytecie Katolickim w Avili (Hiszpania)

W dniach od 13–17 października 2014 roku na Katolickim Uniwersytecie w Avili w Hiszpanii odbył się pierwszy Międzynarodowy Tydzień Erasmusa, mający na celu podniesienie kwalifikacji pracowników uczelni wyższych. Oprócz gospodarzy uczestniczyli w nim nauczyciele akademicki i pracownicy komórek administracyjnych uczelni z sześciu krajów, uczestniczących w programie Erasmus+.

Wśród kilkudziesięciu uczestników z takich krajów jak Grecja, Holandia, Hiszpania, Słowacja, Turcja, Włochy i Polska w interesującym programie brali udział przedstawiciele PSW im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej: prof. Mieczysław Adamowicz, reprezentujący nauki ekonomiczne, mgr Agata Pocztarska-Dec, reprezentująca fizjoterapię oraz mgr Agnieszka Kaliszuk, zajmująca się sprawami administracyjnymi dotyczącymi współpracy zagranicznej. *1st International Erasmus Staff Training Week in Avila* to jedna z form współpracy europejskich szkół wyższych w ramach Międzynarodowego Programu Erasmus+ na lata 2014–2020.

Erasmus+ jako aktywny program współpracy uczelni wyższych w Europie

Erasmus+ jest unijnym programem współpracy uczelni wyższych krajów europejskich na lata 2014–2020. Jest on kontynuacją programów wcześniejszych, w tym programu Erasmus uruchomionego w 1987 roku przez Komisję Europejską, dwóch programów Sokrates I (1995–1999) i Sokrates II (2000–2007)

oraz programu „Uczenie się przez całe życie”, realizowanego w latach 2007–2013. Programy te były przeznaczone dla studentów i pracowników szkół wyższych w krajach członkowskich Unii Europejskiej, krajach kandydujących do Unii, a także w krajach należących do Europejskiego Obszaru Gospodarczego (Islandia, Norwegia, Szwajcaria). Głównym celem tych programów jest wspieranie wyjazdów studentów na studia w innych krajach w Europie przez okres do jednego roku oraz prowadzenie współpracy uczelni wyższych przez doskonalenie programów studiów i wymiany kadry nauczającej. Ważnym elementem tych programów było stworzenie Europejskiego Systemu Transferu Punktów (ECTS), który umożliwia wzajemną akceptację zaliczeń i egzaminów przez uczestniczące w programie uczelnie. Przystąpienie do programu odbywa się po otrzymaniu Karty Uczelni Erasmusa, która jest nadawana przez Komisję Europejską za pośrednictwem Agencji Wykonawczych – Narodowej i Europejskiej. Nowy program UE Erasmus+ na rzecz kształcenia, szkolenia młodzieży i sportu wszedł

w życie od 1 stycznia 2014 roku i będzie obowiązywał do końca 2020 roku. Program obejmuje 4 strefy działalności:

- **strefę uczelnianą** – w tym działania typu mobilność pracowników i studentów, kursy językowe, inne działania programowe i projekty wielostronne,
- **strefę pracowników uczelni** – dotyczącą pracowników akademickich, pracowników nie dydaktycznych i niepełnosprawnych pracowników uczelni,
- **strefę studenta** obejmującą wyjazdy na studia, wyjazdy na praktyki, kursy językowe i inne,
- **strefę innych instytucji**, które przyjmują studentów na praktyki, organizują kursy i wizyty studentów i pracowników.

Patronem programu wymiany i współpracy szkół wyższych w Europie jest Erazm z Rotterdamu, żyjący na przełomie XV i XVI w. Był to holenderski pedagog i filozof, jeden z czołowych humanistów epoki Odrodzenia, propagator kultury antycznej. Głosił potrzebę odnowy życia chrześcijańskiego w zgodzie z naturą ludzką i podkreślał znaczenie wiary

w swobodzie woli i wartości ludzkich zasług. To on przygotował pierwsze tłumaczenia Biblii i od niego pochodzi powiedzenie „Dla chętnego nie ma nic trudnego”. Erazm z Rotterdamu wywarł wielki wpływ na umysły swojej epoki, a dziś poprzez program jego imienia służy kształtowaniu umysłów młodych i wykształconych Europejczyków.

Katolicki Uniwersytet Świętej Teresy w Avili

Uniwersytet Katolicki w Avili jest młodą i niewielką Uczelnią, ufundowaną w 1996 roku pod patronatem diecezjalnego biskupa przez miejscowe środowisko społeczno-biznesowe. Posiada dwa wydziały: Nauk Przyrodniczych i Sztuki oraz Nauk Społecznych i Prawnych, w ramach których funkcjonują programy studiów I i II stopnia. Dodatkowo oferuje wykształcenie w zakresie fizjoterapii

i pielęgniarstwa. Studia koncentrują się na problematyce zrównoważonego rozwoju od strony ekonomicznej, społecznej i środowiskowej. Szeroko stosowaną metodą jest kształcenie na odległość.

Uniwersytet, zarówno jego nowa część administracyjna jak i okazały budynek, w którym kształcą się studenci, położony jest poza strefą historyczną miasta otoczoną unikalnymi murami. Miasto, będące stolicą prowincji Avila leży w centralnej części regionu Kastylii i León w odległości 110 km na północny zachód od Madrytu. Ładnie położone miasto wśród gór na wysokości 1128 m.n.p.m. nad rzeką Adaja zamieszkuje ok. 60 tys. mieszkańców. Stare miasto Avila jest unikalnym dziedzictwem kultury, w którym zachowały się zwłaszcza zabytki z okresu średniowiecza oraz XVI wieku. Miasto zostało założone przez Celtyberów przed naszą erą i schrystia-

nizowane w I wieku. Później przez ponad trzy wieki znajdowało się pod władaniem Maurów. W 1085 roku odbił je z rąk muzułmanów król Alfons VI, a po rekonkwiescie miasto zostało ponownie zasiedlone przez chrześcijańskich rycerzy. Miasto w tym czasie zostało otoczone murami obronnymi, które w nienaruszonym stanie przetrwały do dzisiaj. Stare miasto położone na zboczu spadającym od głównej bramy w kierunku doliny rzecznej zostało otoczone oryginalnym murem o średniej wysokości 3,6 m i grubości 2,7 m. Mur ciągnący się na długości 2,7 km przecina 90 okrągłych wież i 9 bram. Wewnątrz murów pozostało wiele obronnych wież o wytwornych wnętrzach pałaców i rezydencji, które aktualnie przyciągają i służą turystom. Miasto o każdej porze, czy to w świetle słonecznym czy w świetle reflektorów, wygląda wspaniale.

Avila ze swoimi ruinami zamku Maurów, kompleksem średniowiecznych murów obronnych, średniowieczną urbanistyczną koncepcją zabudowy starego miasta, z doskonale zachowanymi budowlami romańskimi (Bazylika Świętego Wincentego, Kościół św. Tomasza) i gotyckimi (Katedra Chrystusa Zbawiciela) oraz budowlami związanymi z urodzeniem i działalnością Świętej Teresy i Świętego Jana od Krzyża stanowi unikalne dziedzictwo kultury hiszpańskiej i świadectwo burzliwej historii tego miasta. Miasto to znajduje się na liście dziedzictwa kultury UNESCO.

Avila znana jest także jako miasto urodzenia i działalności Świętej Teresy zwanej Teresą od Dzieciątka Jezus lub Teresą Wielką. Święta Teresa urodziła się w Avili w 1515 roku a w miejscu domu jej urodzenia zbudowano wspaniałą Kościół poświęcony tej wielkiej postaci, ważnej dla kościoła katolickiego i kultury hiszpańskiej. Św. Teresa uznana jest za wielką mistyczkę i teologa życia kontemplacyjnego. Wraz ze Świętym Janem od Krzyża jest uważana za założycielkę Zakonu Karmelitów Bosych. W 1622 roku, a więc w 40 lat po śmierci zmarłej, została kanonizowana przez Papieża Grzegorza XVI. W 1970 roku została uznana przez Papieża Pawła VI doktorem kościoła. Jej liczne dzieła stanowią podstawę chrześcijaństwa mistycznego i chrześcijańskiej medytacji, ale także stanowią integralną część literatury hiszpańskiego renesansu. Jej podstawowe dzieła to „Księga Życia”, „Twierdza Wewnętrz-

Jedna z wielu malowniczych uliczek Avili – najwyżej położonej stolicy prowincji w Hiszpanii

na”, „Droga do Doskonałości” i in. To św. Teresa jest autorką powiedzeń: „Tylko miłość nadaje wszystkiemu wartość” i „Cierpliwość zwycięża”.

Międzynarodowy Tydzień Erasmusa

Spotkanie przedstawicieli europejskich uczelni partnerskich Uniwersytetu Katolickiego w Avili w ramach Międzynarodowego Tygodnia Erasmusa rozpoczęło się oficjalną ceremonią otwarcia, które odbyło się w wybudowanym w 1531 roku Palacio de los Verdugo – stanowiącym obecnie siedzibę główną Sekretariatu Generalnego Stowarzyszenia Światowego Dziedzictwa Kulturowego miast Hiszpanii. Na spotkaniu przedstawiciele Uniwersytetu Katolickiego w Avili, w tym Prorektor do spraw nauki i współpracy z zagranicą – Javier Velázquez Saornil, Dyrektor Komórki Współpracy z Zagranicą – Ana Isabel Gomez Vallecillo oraz pani Annette Beermann – Koordynator Programu Erasmus+ tamtejszej uczelni, przedstawili historię instytucji, zakres działalności uczelni, w tym inicjatywy lokalne i globalne oraz ofertę edukacyjną. Na zorganizowanym później poczęstunku nie zabrakło okazji do wymiany informacji odnośnie uniwersytetów, które reprezentowane były przez uczestniczących w *Tygodniu* delegatów, nastąpiła pierwsza wymiana danych teled adresowych i zobowiązań do podpisania umów partnerskich po powrocie.

W związku z faktem, iż Międzynarodowy Tydzień Erasmusa w Avili przeznaczony był dla pracowników dydaktycznych i administracyjnych, w programie znalazły się zajęcia – warsztaty, w trakcie których pracownicy administracyjni komórek zajmujących się współpracą międzynarodową mogli podzielić się przykładami dobrych praktyk, poszukać wspólnie rozwiązań dla problemów i wyzwań, które Komisja Europejska stawia uczelniom wyższym w nowym Programie Erasmus+ na lata 2014–2020. Jednym z ciekawszych elementów warsztatów były zajęcia dotyczące integracji studentów przyjeżdżających z zagranicy ze społecznością studencką oraz pomoc takim studentom w aklimatyzacji, zapoznaniu się z realiami i z innością danego kraju. Odpowiedzialny za tę część warsztatów był wykładowca amerykański pracujący obecnie na Uniwersytecie Katolickim w Avili, który po przybyciu z San Diego w USA do Avili w Hiszpanii sam zmagał się z tym problemem, a zagadnienia do-

Delegacja polsko-słowacka przed Monasterio de San José

Agnieszka Kaliszuk, prof. Mieczysław Adamowicz oraz Veronika Degrova ze Słowacji. W tle budynek Colegio Mayor Antonio de Honcala będący seminarium duchownym oraz miejscem noclegu uczestników Tygodnia Erasmus

tyczne „inności”, które poruszał są uniwersalne i można je odnieść do każdego miejsca na świecie. W momencie gdy pracownicy

komórek międzynarodowych dowiadywali się jak polepszyć swój warsztat pracy, pracownicy dydaktyczni mieli za zadanie popro-

wadzić zajęcia ze studentami hiszpańskiej uczelni. Katolicki Uniwersytet w Avili swój I Międzynarodowy Tydzień Erasmosa przeznaczył na rozwój współpracy kierunków: Ekonomia, Pielęgniarstwo, Fizjoterapia oraz Informatyka. Delegaci zostali podzieleni według czterech reprezentowanych przez nich bloków tematycznych i udali się ze swoimi opiekunami do sal, w których czekali na nich hiszpańscy studenci. Ciekawostką jest fakt, iż hiszpańscy studenci, aby zdać dany przedmiot nie mają obowiązku bycia obecnym na zajęciach, przy zaliczeniu przedmiotu bierze się pod uwagę jedynie ocenę końcową z egzaminu z danego przedmiotu. Stąd też dla części wykładowców reprezentujących uczelnie partnerskie szokujące były różnice w podejściu student – wykładowca, czy w samym bardzo luźnym zachowaniu studentów na wykładzie czy ćwiczeniach i zapewnianiu opiekunów-wykładowców ze strony Uniwersytetu, że to jest u nich normalne.

Mgr Agata Poczarska-Dec poprowadziła zajęcia dydaktyczne z zakresu kinezyterapii, czyli metod usprawniania osób z problemami mięśniowymi i dysfunkcją aparatu więzadłowo-stawowego, nawiązując przy tym do znaczenia aktywności fizycznej jako ważnego czynnika warunkującego zachowanie zdrowia, zgodnie z panującym obecnie trendem wellness, czyli sposobem na

zdrowy styl życia. Jak twierdzi, tego typu wyjazdy w ramach International Erasmus Week stanowią dla dydaktyków formę doskonalenia zawodowego, a także są szansą na wzbogacenie własnego warsztatu pracy poprzez zdobycie doświadczeń międzykulturowych. Ponadto działania realizowane w ramach programu stwarzają możliwość nawiązania ścisłej współpracy pomiędzy uczelniami w zakresie działalności edukacyjnej oraz realizacji wspólnych projektów naukowo-badawczych.

Każdy Międzynarodowy Tydzień Erasmus dla Uniwersytetu organizującego takie przedsięwzięcie jest również okazją do promocji swojego miasta czy regionu, pokazania jego walorów, dziedzictwa i tym samym do zachęcenia delegatów, aby ci po powrocie mogli polecać to miasto i tę uczelnię swoim studentom. I tak też się stało w przypadku Tygodnia Erasmosa organizowanego przez Katolicki Uniwersytet w Avili. Organizatorzy zadbali o to, aby w programie nie zabrakło wycieczek z przewodnikiem po mieście oraz wycieczki do położonego dalej na północ w regionie Kastylii i León monumentalnego zamku Castillo de Coca czy ciągnącego się na długości ok. 6 km labiryntu piwnic datowanych na XIV wiek, które obecnie służą do leżakowania win hiszpańskiej winnicy Bodegas Grupo Yllera. Kolacja powitalna, zorga-

nizowana w Palacio de Congreso, restauracji z panoramicznym widokiem na mury obronne Avili uwieczniona została koncertem hiszpańskiej gwiazdy i widowiskowym pokazem fajerwerków kończących obchody narodowego święta. W trakcie trwania Tygodnia Erasmosa miało miejsce jedno z ważniejszych świąt religijnych w Hiszpanii – święto św. Teresy z Avili, podczas którego delegaci uczelni partnerskich uczestniczyli we mszy świętej na głównym placu miasta i przy akompaniamencie hiszpańskiej orkiestry dętej mieli możliwość obserwować tradycyjną religijną paradę hiszpańską.

Na wzór Międzynarodowego Tygodnia Erasmosa w Avili oraz tygodni szkoleniowych, w których do tej pory nasza Uczelnia brała udział, Państwowa Szkoła Wyższa im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej planuje organizację podobnego przedsięwzięcia w maju 2015 r. Tydzień Erasmosa PSW będzie nakierowany na pracowników dydaktycznych następujących dziedzin: nauk technicznych, ekonomicznych, społecznych oraz nauk o zdrowiu. Miejmy nadzieję, że wydarzenie spotka się z zainteresowaniem ze strony instytucji partnerskich.

prof. zw. dr hab. Mieczysław Adamowicz
mgr Agnieszka Kaliszuk
mgr Agata Poczarska-Dec

Uczestnicy I Międzynarodowego Tygodnia Erasmus przed budynkiem Bazyliki św. Wincentego z Saragossy

Połączyć świat rzeczywisty ze światem wirtualnym...

Studenckie koło naukowe PIXEL działające przy Zakładzie Informatyki zajmuje się tworzeniem materiałów multimedialnych z wykorzystaniem technik animacji, jakie są możliwe do wykonania w środowisku Adobe After Effects. Spośród niezliczonych możliwości jednym z ważnych i bardzo użytecznych tematów jest temat kluczowania obrazu. Temat kluczowanie obrazu znajduje zastosowania wszędzie tam, gdzie chcemy połączyć świat rzeczywisty, realny ze światem wirtualnym.

Chcielibyśmy przedstawić krótki poradnik, przy pomocy którego można nałożyć na siebie dwa obrazy i wykorzystać otrzymany materiał do filmu np. promocji. Kluczowanie wykonaliśmy przy pomocy narzędzi dostępnych w programie Adobe After Effects.

Czym jest kluczowanie ?

Kluczowanie to technika obróbki materiału graficznego, którą obecnie stosuje się praktycznie w każdej produkcji filmowej. Polega ona na łączeniu dwóch oddzielnych elementów w jeden (np. zamiana tła w nagraniu). W całym procesie kluczowania najczęściej wykorzystuje się **zielone** lub **niebieskie** tło (tzw. greenscreen / bluebox).

Pamiętaj!

Bardzo ważnym elementem kluczowania jest poprawne oświetlenie obiektu, dlatego każdy projekt wymaga indywidualnych ustawień programu.

1. Tworzenie maski

Na początku tworzymy nową kompozycję i dodajmy materiał, który chcemy kluczować.

Teraz musimy stworzyć tzw. **maskę**, czyli zaznaczyć obszar, jaki ma pozostać, tym samym odrzucając niechciane elementy. Aby stworzyć maskę wybieramy narzędzie **Pen Tool** z paska narzędzi (upewniamy się, że nasz plik w polu kompozycji jest zaznaczony), a następnie obrysowujemy nasz obiekt. Po zamknięciu pętli obraz zostanie wycięty i uzyskamy taki efekt:

Ważne jest, aby upewnić się, że w żadnym momencie nasza postać **nie wychodzi** poza maskę. Jeśli jednak tak się dzieje, wystarczy poszerzyć zaznaczony obszar poprzez przeciągnięcie charakterystycznych punktów na linii maski.

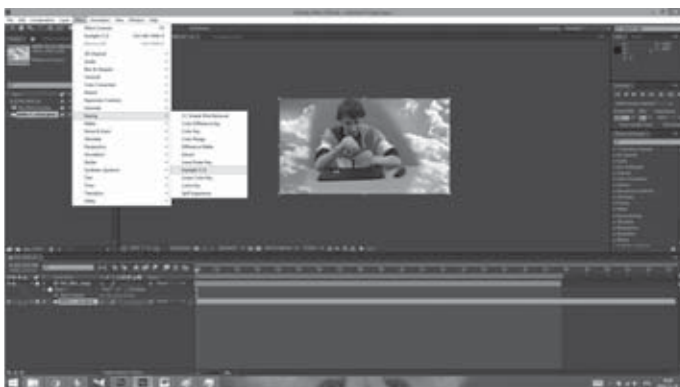
Kolejną czynnością będzie zastosowanie opcji **Mask Feather**, dzięki której przejście maski będzie płynniejsze (pozbędziemy się ostrej krawędzi odcięcia). W celu zmiany ustawień Mask Feather należy rozwinąć opcje utworzonej maski lub skorzystać z skrótu klawiaturowego (klawisz F).

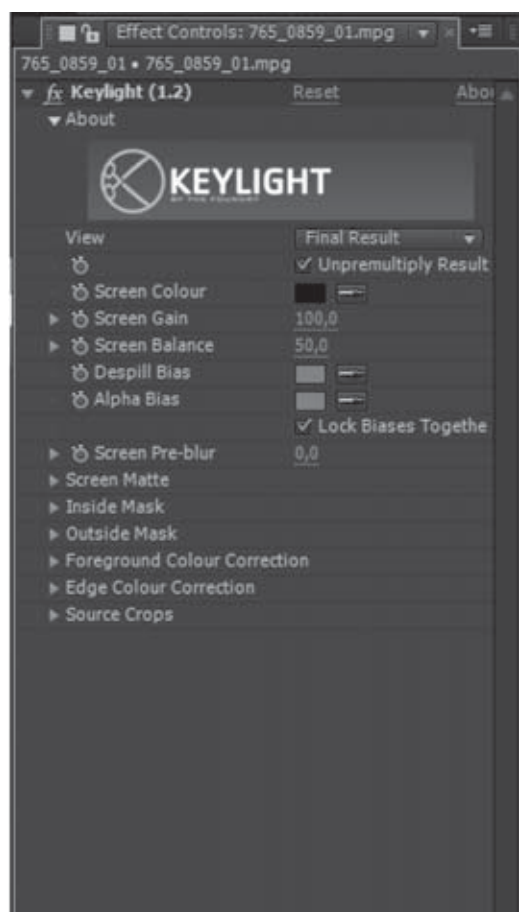
Warto w tym miejscu ponownie sprawdzić całe nagranie i upewnić się, że nasza postać w żadnym momencie nie wychodzi poza obszar maski.

2. Efekt Keylight

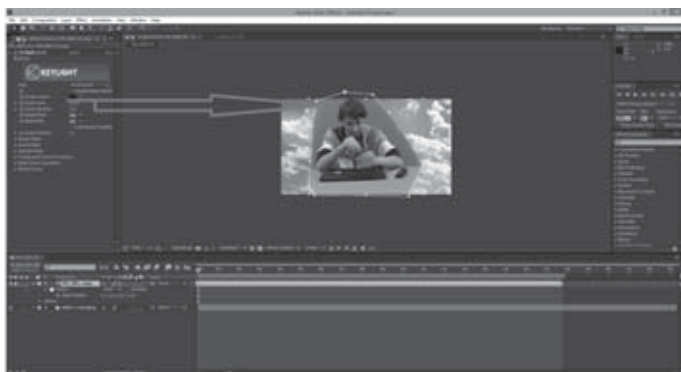
Teraz do kompozycji można dodać tło, w które będziemy wkomponować kluczowaną postać, aby później mieć wgląd na końcowy efekt. Następnie przechodzimy do zakładki Effects -> Keying i wybieramy opcję **Keylight (1.2)**.

W oknie efektów pojawiają się różne opcje. Pierwszą, o której warto wspomnieć jest opcja zmiany widoku (View). Domyślnie program ustawia widok jako **Final Result**, czyli innymi słowy widok efektu końcowego. Na potrzeby naszego poradnika skorzystamy także z opcji Combined Matte.

Wybieramy pipetę, za pomocą której wskazujemy ciemny odcień zielonego tła **możliwie blisko** kluczowanej postaci.

I voila! Tło zostało usunięte...ale niestety nie całkiem.

Różne efekty usunięcia tła są wynikiem różnego sposobu oświetlenia. Rzadko jest ono idealne, dlatego efekt nie jest do końca zadowalający. Z pomocą przychodzą tutaj pozostałe opcje efektu Keylight, które pozwolą na całkowite usunięcie zielonego tła.

3. Korekcja ustawień

Przełączmy teraz opcję widoku na Comined Matte.

Od razu można zauważyć, że tło nie jest idealnie czarne, a nasza postać posiada szare plamy. Biały kolor oznacza obiekt nieprzezroczysty, a czarny i względnie szary, oznaczają miejsca gdzie pojawia się przezroczystość. Naszym celem jest uzyskanie **perfekcyjnie czarnego tła** i **perfekcyjnie białej postaci**. Aby uzyskać oczekiwany efekt musimy teraz rozwinąć zakładkę Screen Matte, gdzie skupimy się na wykorzystaniu dwóch opcji: Clip Black oraz Clip White.

Odpowiednia manipulacja tymi opcjami pozwoli na uzyskanie czarnego tła i pozbycie się szarych plam z naszej postaci.

Teraz można przełączyć widok na Final Result i sprawdzić końcowy efekt, który jest całkiem dobry. Oczywiście, obraz wymaga jeszcze kilku poprawek ale do dalszej korekcji wykorzystuje się pozostałe opcje, które pozwalają m.in. na pozbycie się niechcianego koloru, edycję krawędzi itp.

Można tutaj eksperymentować ze wszystkimi suwakami i ustawieniami, tak, aby znaleźć ustawienia optymalne do obrabianego materiału.

Proste kluczowanie można wykonać także w takich programach jak **Adobe Premiere Pro**, **Edius** czy nawet **Pinnacle Studio**. After Effects wyróżnia się natomiast rozbudowaną funkcjonalnością, która daje duże możliwości dopasowania kluczowanego materiału do własnych potrzeb.

STUDENCIE !

Jeśli jesteś zainteresowany udziałem w kole graficznym, bądź chcesz zobaczyć jak wygląda praca w nim – nie czekaj, zgłoś się do nas.

SERDECZNIE ZAPRASZAMY

Zarząd Koła

Tekst:
Łukasz Naumiuk
Informatyka, III rok

Serialowy dylemat

Seriale są obecnie integralną częścią telewizyjnych programów. Nie może ich zabraknąć, niezależnie od ich wartości merytorycznej. Czy jednak warto zatracać się w nieraz wieloletnich tasiemcach? Jaki ma to wpływ na życie studenta?

Są od lat obecne nie tylko w Polsce. Zagraniczne produkcje mają rację bytu również na naszym rodzimym podwórku. Nic więc dziwnego, że producenci i scenarzyści co chwila prześcigają się w realizowanych pomysłach. Każdy z widzów znajdzie coś dla siebie: od przejmujących dokumentów przez seriale komediowe aż do thrillerów i horrorów. Cała akcja w pigułce – to zaleta i jednocześnie wada tych produkcji. Zanim akcja się poprawnie rozkręci to, niestety, musi się już kończyć lub pozostawić niedopowiedzenie do premiery kolejnego odcinka. Jednak fakt, że akcja toczy się szybko, sprawia że nie musimy czekać dwóch lub trzech godzin aby poznać rozwiązanie zagadki czy zobaczyć wyczekiwany pocałunek zakochanych. Szybka akcja przyciąga, ale zakończenie serii czy całkowitej emisji serialu pozostawia czasem niesmak i rzeki niedopowiedzeń.

Nie możemy pominąć jakości seriali. Co do niektórych wartość merytoryczna musi być naprawdę głęboko ukryta, bo zazwyczaj nie prezentuje zbyt dużo na pierwszy rzut oka. Mowa tu oczywiście o produkcjach bardzo popularnych ostatnimi czasy: *Szkoła, Szpital, Dzień, który zmienił moje życie, Ukryta prawda* itp. W społeczeństwie jednak panują dwa skrajne odczucia: część widzów przyznaje, że gra aktorów mogłaby mieć nieco wyższy poziom, a opisywane historie nie okazywać się płytkie; żarliwi zwolennicy przekonują jednak, że te seriale czy też paradokumenty prezentują prawdziwe życie i czasem pomagają uporać się z własnymi problemami. Gdzie leży prawda? Zapewne tradycyjnie pośrodku. Seriale komediowe są fantastyczną rozrywką, choć czasem też są oderwane od rzeczywistości: bogate rodziny przedstawiane jako te

zwyczajne, prezentowanie wielu niecodziennych sytuacji jako właśnie codzienne, przez co widzom może wydawać się, że ich życie jest nudne i do niczego. Część z nas po prostu przyjmuje to jako rozrywkę, co wrażliwsi natomiast biorą to do siebie i zamartwiają się bez potrzeby.

Seriale historyczne to ciekawy rodzaj produkcji. Oparte na życiu władców z minionych epok często zmieniają postrzeganie postaci historycznych. I tu znów można je dwojako odbierać: jako solidną rozrywkę z imponującym scenariuszem lub przekaz historii całkowicie na serio. Z serialami opartymi na wielkich przygodach bywa jednak różnie. Czasem są to typowe opowieści ocierające się o dokument o życiu, a czasem jest to tak luźna interpretacja, że w zasadzie serial ma wspólne z rzeczywistością jedynie nazwiska postaci.

Seriale przygodowe, fantastyczne to gratka dla wielbicieli dobrej akcji, efektów specjalnych i ogólnie rzecz biorąc magii. Opisy, wydarzenia się, pradawnych kultur, smoków, historii kosmicznych czy stworów rodem z bajek to temat wiecznie żywy. Baśnie i opowieści są natomiast idealnym przepisem na sukces i powodzenie serialu. Nic tak nie przyciąga jak dobrze znana historyjka opowiedziana po latach na nowo z innej perspektywy.

A kultowe seriale? Z rodzimych produkcji możemy tu wspomnieć o opisie polskiej rzeczywistości w serialach takich jak *Alternatywy 4, Czterdziestolatek, Dom*. Liczne grono fanów mają również legendarne produkcje jak *Janosik, 13 Posterunek* czy *Cztery pancerni i pies*. Należy też wspomnieć o świetnych zagranicznych serialach: *Przyjaciele, Family Guy, Dynastia, Ostry Dyżur, Allo Allo* czy *niezapomniana Niewolnica Isaura*. Nie są to tylko seriale, do których chętnie wracamy, ale też takie, które w okresie swej największej popularności gromadziły rzesze ludzi przed telewizorami.

Jak zatem seriale mają się do życia ucznia, studenta, człowieka, którego bez zapowiedzi dopadła dorosła rzeczywistość? W większości stanowią okropne pochłaniacze czasu. Zarywamy nocki i całe weekendy, by tylko nadrobić zaległości. Choć z drugiej strony to idealna okazja do zawarcia z kimś głębszej przyjaźni i wymiany myśli dotyczącej konkretnego odcinka, serialu lub całkiem zwykłego życia.

Bez względu na jakość serialu nie możemy zapominać, że mają one wpływ na nasze życie: poznajemy osoby z podobną pasją ale znikamy dla najbliższych, mamy ciągłe zajęcia choć nie jest ono zbyt produktywne, a czasem zabiera nam cenny czas na inne przyjemności, potrafi nas rozbawić i poruszyć, ale bywa, że przez siedzenie nad serialem nie mamy czasu na okazywanie uczuć innym. By pogodzić wszystko ze sobą najlepiej seriale oglądać w gronie znajomych, mówić im, jak się ich bardzo lubi i wymieniać myśli w doborowym towarzystwie.

Karolina Miszczuk, *Budownictwo*

Wspomnienie o Ś.P. Rafale Komudzie – studencie Ratownictwa Medycznego

*Jest taka cierpienia granica
Za którą się uśmiech pogody zaczyna*

(1991–2014)

Na zawsze pozostaniesz w naszych sercach...

Rafał miał 23 lata, był studentem Ratownictwa Medycznego od 2011 roku, studiował z nami 2 lata. W lipcu 2013 roku Rafał zachorował, co uniemożliwiło mu kontynuację studiów.

Choć był wśród nas – studentów tak krótko, to pozostawił po sobie naprawdę wiele miłych i ciepłych wspomnień.

Rafała zapamiętamy jako chłopaka zawsze radosnego, uśmiechniętego i pełnego optymizmu.

Wszyscy zawsze mogliśmy liczyć na jego pomoc, co jest dowodem na to, że dobrze ukierunkował swoje plany na życie, wybierając Ratownictwo Medyczne.

Przy Rafale nikt nigdy się nie nudził, zawsze urozmaicał nam przerwy między zajęciami i nie tylko, śpiewał piosenki, opowiadał dowcipy, zarażał pozytywną energią i optymizmem.

Był lubiany również przez naszych wykładowców, ponieważ był osobą, która zawsze wiedziała jak się zachować, cechował się wysoką kulturą osobistą i kulturą słowa.

Każdy, kto poznał Rafała wie, jak bardzo był wartościowy. To, że odszedł, poruszyło każdego z nas i na zawsze pozostanie w naszej pamięci.

*Studenci IV roku Ratownictwa Medycznego
Dziekan i pracownicy Wydziału Nauk o Zdrowiu i Nauk Społecznych
Zdjęcie w tle: Wojciech Wądołowski*

Studenci PSW w Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN

Studenci II roku Zdrowia Publicznego, specjalność Medycyna Ratunkowa, w ramach przedmiotu Wielokulturowość w medycynie, wraz z prowadzącą zajęcia dr n. med. Anną Ślifirczyk odbyli wspólną podróż przez tysiąc lat historii Żydów polskich – od średniowiecza do współczesności, zwiedzając Muzeum Historii Żydów Polskich w Warszawie.

W Polsce problem wielokulturowości w opiece zdrowotnej nad pacjentem przez wiele lat nie był dostrzegany, jednak obecnie ze względu na różnorodność wyznaniową obywateli i znaczny napływ emigrantów z różnych krajów, staje się ogromnym wyzwaniem dla pracowników ochrony zdrowia. W roku 2004 w naszym kraju wprowadzono Krajowy Program Przeciwdziałania Dyskryminacji Rasowej, Ksenofobii i Związanej z Nimi Nietolerancji. Program był rezultatem międzynarodowych zobowiązań Polski co do realizacji założeń zawartych w dokumentach końcowych światowej Konferencji, zwołanej przez zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych (Durban, 31 sierpnia – 7 września 2001 r.). Program realizowany był w latach 2004–2009 i obejmował wdrożenie działań mających na celu zwalczanie ksenofobii i rasizmu, a także wykształcenie w polskim społeczeństwie

szeroko pojętej kultury tolerancji, również w aspekcie ochrony zdrowia.

Wiedza o określonych zachowaniach każdej społeczności wobec zdrowia i choroby może okazać się kluczowa w świadczeniu opieki zdrowotnej. Dla większości ludzi zdrowie stanowi wartość, ale dla różnych osób i w różnych sytuacjach ma wymiar autoteliczny lub tylko instrumentalny. W sytuacji zagrożenia zdrowia lub jego utraty, zaczyna się inaczej je postrzegać. Powszechnie wiadomo, że istnieją zależności pomiędzy zdrowiem, choro-

bą a kulturą, które mogą odnosić się np. do różnicy poglądów na temat zdrowia jako wartości, jego zagrożeń, kulturowych uwarunkowań stylu życia i zróżnicowanego stosunku do chorób i pacjentów. Kultura zbiorowości, kształtując kulturę osobistą jednostek, wpływa także na sposób zaspokajania potrzeb zdrowotnych człowieka. W zależności od uwarunkowań kulturowych wyróżnia się różne rodzaje reakcji na chorobę – np. religijną, opiekuńczo-pielęgniarską, medyczną, czy magiczną. Badania amerykańskie dowodzą, iż ludzie wierzący i praktykujący deklarują większe niż niewierzący poczucie szczęścia i zadowolenia z życia. Mniejsza jest też u nich zachowalność na depresję. Z polskich zaś badań wynika, że praktyki religijne są jednym z najważniejszych czynników pozwalających przewidywać dobrostan psychiczny, ważniejszym niż wykształcenie czy małżeństwo.

Studenci i pracownicy ochrony zdrowia powinni mieć możliwość zapoznania się z problemami wynikającymi z różnic kulturowych, historycznych, religijnych u podopiecznych oraz zdobyć umiejętność reagowania na nie zgodnie z zasadami etyki zawodowej. Powinni poznać i zrozumieć wszystkie czynniki kulturowe danej społeczności i odpowiednio je uwzględniać w realizowaniu opieki medycznej. Istotne jest więc przekazywanie wiedzy o przedstawicielach innych kultur zamieszkujących Polskę, kwestionowanie stereotypów, uwrażliwianie na różnice kulturowe, szukanie podobieństw i wzmacnianie postawy szacunku wobec drugiego człowieka i jego kultury. Muzeum Historii Polskich Żydów powstało w symbolicznym miejscu Warszawy, w centrum dzielnicy zamieszkałej kiedyś w olbrzymiej większości przez Żydów, a w czasie wojny przekształconej przez niemieckich

okupantów w getto. Wystawa stała muzeum składa się z ośmiu interaktywnych galerii poświęconych różnym okresom w dziejach. Wystawa ma charakter narracyjny, jest opowieścią, która prezentowana jest poprzez zabawkowe obiekty, instalacje scenograficzne i interaktywne, modele, dzieła sztuki, multimedia i teksty. Zwiedzając wystawę mogliśmy poznać odpowiedzi na pytania: skąd i kiedy Żydzi pojawili się w Polsce, w jaki sposób ten kraj stał się domem największej społeczności żydowskiej na świecie, jak przestał nim być i jak odradza się tu życie żydowskie. Wystawa porusza zarówno temat współpracy i sąsiedztwa, współzawodnictwa i konfliktów jak i odrębności i asymilacji.

Galeria 1 – LAS...

...zaprasza do wędrówki po tysiącletniej historii polskich Żydów. W lesie artystyczna instalacja prezentuje legendę Polin o przybyciu i osiedleniu się Żydów w kraju Mieszka. Legendę, która wyjaśnia nazwę Polski w języku hebrajskim i która była inspiracją dla nazwy muzeum. „Po lin” oznacza: tu odpoczniesz.

Galeria 2 – PIERWSZE SPOTKANIA...

... to czasy średniowiecza – na początku tego okresu do Polski dotarli pierwsi żydowscy kupcy i osadnicy, a około roku 1500 Żydzi zamieszkiwali już ponad 100 miast. W tej galerii poznajemy relacje Żydów z władcami i mieszkańcami powstających miast oraz dowiadujemy się o przywilejach, które dawały Żydom wolność religijną, ochronę przed prześladowaniami, regulowały ich osadnictwo i prawo do wykonywania określonych zawodów.

Galeria 3 – PARADISUS IUDAEORUM...

... złoty wiek w historii Żydów polskich w potężnej i zróżnicowanej Rzeczypospolitej, XVI w. i pierwsza poł. XVII w. Paradisus Iudaeorum – żydowski raj był terminem użytym w sensie ironicznym, bo co to za Polska, która jest piekłem dla chłopów, czyszcem dla szlachty, a rajem dla Żydów – to słowa z ówczesnego pamfletu. Ale był to okres autentycznej tolerancji. W przeciwieństwie do innych krajów Żydzi nie zaznali tu masowych prześladowań na tle religijnym. Mieli własne samorządy, w tym

unikatowy na skalę europejską Sejm Czterech Ziem. W drugiej połowie XVI w. Żydzi zaczęli się osiedlać na latyfundiach, tj. wielkich majątkach magnackich na wschodzie kraju. Podejmowali się nowych dla siebie zajęć: dzierżawy karczm, młynów i browarów, handlu zbożem i bydłem. W galerii tej można podziwiać także kopię obrazu „Taniec śmierci”, na którym pojawia się także postać Żyda, jako przekaz, że wobec śmierci wszyscy jesteśmy równi. Co prawda śmierć chwyta Żyda za gardło, podczas gdy szlachcica wyprowadza pod ramię, ale to zawsze coś.

Naczelny rabin Krakowa, jeden z najwybitniejszych żydowskich luminary w Europie, zapytany, jak się tu żyje, napisał: „Lepiej chyba jeść suche okruszki chleba, lecz żyć w spokoju w tym kraju”. To się jednak skończyło wraz z potopem i XVII-wiecznymi wojnami. Dla Żydów to także był straszny okres, bo bunt Chmielnickiego wiązał się z masowymi rzetoziami.

Galeria 4 – MIASTECZKO

W tej kameralnej galerii można poznać życie codzienne małego miasteczka, w którym Żydzi stanowili znaczną część mieszkańców.

W karczmie, w stylizowanym domu, na rynku i w kościele można się przekonać, jak układały się stosunki rodzinne i sąsiedzkie, a jak stosunki żydowsko-chrześcijańskie w wieku XVII i XVIII. W kościele można zobaczyć kopię obrazu z sandomierskiego kościoła, na którym widnieją sceny mordu rytualnego. To był czas, gdy Żydów posądzano o używanie krwi chrześcijańskich dzieci do wyrobu macy.

Symbolem i największym skarbem tej galerii jest pieczołowicie odtworzona dawnymi metodami rekonstrukcja dachu i sklepienia drewnianej synagogi z Gwoźdźca na dzisiejszej Ukrainie. Ozdobiono ją wizerunkami znaków zodiaku, symbolami mistycznymi, wizerunkami zwierząt. Jej powstanie sfinansowała obywatelka Australii. Gdy galerię zwiedzał premier Australii, powiedział, że to bardzo miło, że donatorkę uczczono wizerunkiem kangura. Władze muzeum nie protestowały, że to wiewiórka.

Galeria 5 – WYZWANIA NOWOCZESNOŚCI

Pod koniec wieku XVIII Rosja, Prusy i Austria dokonały rozbioru Rzeczypospolitej. Polskim Żydom zostały narzucone nowe prawa, które zlikwidowały dotychczasowe przywileje i spowodowały różnicowanie się społeczności żyjących w trzech zaborach.

XIX wiek jest okresem wielkich przemian: rewolucja przemysłowa i rozwój kolei powodują masową migrację do miast, powstanie fortun przemysłowców i narodziny ubogiej klasy robotników. Niewątpliwie ważnym punktem tej galerii jest dworzec kolejowy, gdzie widnieje reprodukcja rozkładu jazdy Warszawa–Wiedeń i portrety trzech żydowskich finansistów, którzy sfinansowali budowę żelaznej kolei. Dalej w tej samej galerii widnieje łódzka fabryka Izraela Poznańskiego a naprzeciwko, w kontraście, obrazki i opowieści z Bałut – dzielnicy żydowskiej biedoty, żeby nie było, że Żydzi to sami fabrykanci i bankierzy. Rosnąca świadomość narodowa Żydów znalazła wyraz w nowej kulturze hebrajskiej i jidysz. Rozwijały się nowe ruchy polityczne – bundyzm, syjonizm. W tamtym czasie część Żydów wybierała drogę asymilacji, inni odnajdywali się w chasydyzmie lub kształcili w nowych szkołach religijnych – jesziwach, a jeszcze inni emigrowali.

Galeria 6 – NA ŻYDOWSKIEJ ULICY

Wraz z upadkiem mocarstw zaborczych w wyniku I wojny światowej i rewolucji w Rosji oraz z powstaniem w 1918 roku niepodległej Polski dla Żydów rozpoczął się okres nazywany przez niektórych historyków drugim złotym wiekiem, i to pomimo kryzysu ekonomicznego i nasilenia antysemityzmu w latach 30. Galeria znajduje się niemal dokładnie w miejscu dawnej ulicy Zamenhofs – głównej arterii warszawskiej dzielnicy północnej zamieszkałej w większości przez Żydów. Ulica wzorowana na warszawskich Nalewkach, z prawdziwym brukiem, słupem ogłoszeniowym i latarniami gazowymi, z przedwojennymi sztyldami na fasadach kamienic. Z multimedialnej ulicy można wejść w bramy i znaleźć się w kinie lub kawiarni Ziemiańskiej, gdzie

bywali Tuwim i Słonimski i odkryć bogate życie kulturalne tych lat. Za zaułkiem jest otwarte okno, z którego słycać przebój „Ta ostatnia niedziela”. Jeszcze jest normalnie, bo już następne okno jest zaklejone szarym papierem, zaciemnione przed bombardowaniami.

Galeria 7 – ZAGŁADA

Historia zagłady rozgrywa się w okupowanej Polsce i jest ukazana z perspektywy jej żydowskich mieszkańców. Ta galeria ukazuje narastające represje i życie w nieludzkich warunkach gett. W getcie wzmagająca się panika i groza: głód, epidemie, wreszcie akcja deportacyjna. Przechodząc przez symboliczny most nad ulicą Chłodną w Warszawie wychodzi się poza mury getta, gdzie widać niemiecki terror wobec Polaków i walkę polskiego podziemia z okupantem, a także różne postawy Polaków wobec ukrywających się Żydów: od niesienia pomocy z narażeniem życia przez obojętność aż po denuncjację. Schodząc w dół po schodach, oznaczonych nazwami kolejnych

ulic opróżnianego getta na Umschlagplatz słycać gwizd pociągów odjeżdżających do Treblinki. Po ataku na ZSRR latem 1941 r. Niemcy rozpoczęli masowe rozstrzelania Żydów, a potem budowę obozów śmierci.

Galeria 8 – POWOJNIE...

... to chyba najtrudniejsza galeria, bo dotycząca najświeższych ran. Pokazuje, jak ogromna jest skala straty. Z 3,5 mln społeczności żydowskiej wojnę przeżyło niespełna 300 tys. polskich Żydów i palącą dla nich kwestią był wybór między pozostaniem w kraju a wyjazdem. Wielu wyjechało, głównie do Palestyny, gdzie odegrali istotną rolę w tworzeniu państwa Izrael. Ci, którzy pozostali w kraju, angażowali się w odbudowę kraju i zniszczonego życia społeczności żydowskiej, a także w utrwalenie pamięci o ofiarach zagłady.

Niestety, po kampanii antysemitkiej w 1968 r. większość pozostałych Żydów zostało zmuszonych do opuszczenia kraju. Dopiero w 1989 r. następuje odrodzenie życia żydow-

skiego w Polsce. Żydzi wracają do publicznej świadomości, czego dowodem są festiwale kultury żydowskiej, dialog żydowsko-chrześcijański, filmy i książki, studia judaistyczne i projekty artystyczne. Przejawem tego jest także to nowootwarte muzeum POLIN w Warszawie.

To muzeum można trafnie określić jako wielozmysłowe, które oddziałuje na zwiedzających nie tylko przez słowo i obraz, ale także przez dźwięk. Zbliżając się do katedry można usłyszeć gregoriański chorał, do synagogi – głos kantora, a żydowskiemu weselu towarzyszy klezmerska muzyka.

Nie sposób obejrzeć tę ekspozycję i pozostać obojętnym, to pomysł na przełamywanie stereotypów, to wreszcie krok w dobrą stronę do empatii i tolerancji dla innej kultury.

*dr n. med. Anna Ślifirczyk
Katedra Zdrowia*

Wydział Nauk Społecznych i Nauk o Zdrowiu

Bialskie Spotkania Socjologiczne z... techniką kryminalistyki

Już po raz czwarty 29.10.2014 roku w murach PSW odbyły się Bialskie Spotkania Socjologiczne, organizowane przez pracowników Zakładu Socjologii oraz studentów zrzeszonych w Kole Naukowym Studentów Socjologii.

Tym razem gościliśmy aspiranta sztabowego Adama Łukasiaka, specjalistę w zakresie techniki kryminalistycznej, na co dzień pracującego w Komendzie Miejskiej Policji w Białej Podlaskiej. Podczas spotkania aspi-

rant zaprezentował studentom m.in.: nowe metody wykrywania przestępstw, sposoby wykrywania śladów na miejscu przestępstwa i wiele innych praktycznych działań. Część praktyczna spotkania wkomponowana została w krótki wykład na temat struktury kryminalistyki w Polsce. Spotkanie miało zatem charakter zarówno teoretyczny, jak również praktyczny, było ściśle związane z nowym programem studiów na kierunku Socjologia, w ramach którego od bieżące-

go roku akademickiego uruchomiono nowe specjalności tj. Diagnostykę kryminologiczną oraz Dziennikarstwo i kreowanie wizerunku. Licznej grupie zainteresowanych dziękujemy za udział w spotkaniu i zapraszamy do kolejnych Bialskich Spotkań Socjologicznych, których piąta edycja już wkrótce.

*Dr Olga Filipiak
Dr Dawid Błaszczak
Zakład Socjologii*

Biblioteka Poleca

Tytuł: Rozwój regionów peryferyjnych w Unii Europejskiej
Autor: Marek Proniewski
Wydawnictwo: Wydawnictwo Uniwersytetu w Białymstoku
ISBN: 978-83-7431-373-5
Oprawa: twarda
Liczba stron: 468
Rok wydania: 2013

Niniejsza praca podejmuje badania nad występowaniem obszarów wzrostu i obszarów peryferyjnych, ich utrzymywaniem się w skali globalnej i regionalnej, oraz różnicowań w rozwoju społeczno-gospodarczym. Przedmiot badań dotyczy regionów Unii Europejskiej na poziomie NUTS 2, w tym regionów peryferyjnych. Zakres przestrzenny obejmuje 271 regionów Unii Europejskiej na poziomie NUTS 2, w tym wszystkie regiony polskie, a zakres czasowy lat 2000–2008. Książka wpisuje się w nurt ekonomii rozwoju, poszukując uwarunkowań wzrostu i rozwoju regionów Unii Europejskiej. W pracy zweryfikowano hipotezę badawczą, że zróżnicowania i dynamikę rozwoju regionów europejskich warunkują kapitał ludzki, stan gospodarki, infrastruktura transportowa i innowacyjność regionów. Regiony peryferyjne postrzegane są nie tylko w sensie przestrzennym czy w aspekcie ekonomicznym, ale również z punktu widzenia wymiarów społeczno-ekonomicznych, kulturowych czy polityczno-administracyjnych. Praca składa się z 6 rozdziałów, w których autor skupia się na rozwoju regionów z uwzględnieniem polityki, warunków, dynamiki, modeli. Zwraca także uwagę na metodę foresight jak podstawową strategię polityki rozwoju wschodniego regionu peryferyjnego Unii Europejskiej.

Tytuł: Bezpieczeństwo: ogólne problemy badawcze. Tom 1
Autor: Brunon Hołyst
Wydawnictwo: Wydawnictwo Naukowe PWN
ISBN: 978-83-01-17807-9
Oprawa: twarda
Liczba stron: 322
Rok wydania: 2014

Książka jest próbą dokonania integracji wiedzy dotyczącej problematyki bezpieczeństwa możliwie w jak najszerszej skali. Zagadnienie rozpatrywane jest w trzech wymiarach: jednostki, społeczeństwa, gatunku ludzkiego. Wymiary te, mimo że przenikają się wzajemnie, to każdy z nich wymaga odmiennego ujęcia. Autor wyodrębnia formy interpretacji problemu bezpieczeństwa w świecie ludzkim na: warunek przetrwania gatunku, potrzeby psychiczne, wartości kulturowe i stan świadomości. W tomie 1 problem bezpieczeństwa zostaje poddany analizie z perspektywy dyscyplin naukowych takich jak: antropologia, socjologia, psychologia, prawo, ekonomia, biologia, technika, etyka.

Tytuł: Wielka fizjoterapia. Tom 1
Autor: Zbigniew Śliwiński, Aleksander Sieroń
Wydawnictwo: Elsevier Urban & Partner
ISBN: 978-83-7609-910-1
Oprawa: twarda
Liczba stron: 400
Rok wydania: 2014

Fizjoterapeuta powinien posiadać wiedzę do prowadzenia kompleksowego usprawniania leczniczego, w celu przywrócenia chorym pełnej sprawności fizycznej i psychicznej. W dzisiejszych czasach każdy szpital, przychodnia czy uzdrowisko powinno mieć spa i fizjoterapię, gdyż, jak piszą autorzy, w krąg zainteresowania fizjoterapii wchodzi nie tylko osoby chore, lecz także zdrowe. Wielka fizjoterapia składa się z 3 tomów. W pierwszym autorzy poruszają takie zagadnienia jak diagnostyka funkcjonalna, fizykoterapia, masaż leczniczy oraz balneoklimatoterapia, nie zapominając także o rysie historycznym samej fizjoterapii. Do współpracy redaktorzy zaprosili uznane autorytety z różnych dyscyplin medycyny, nauk o zdrowiu i kultury fizycznej. Autorzy polecają monografię szczególnie studentom fizjoterapii i medycyny, fizjoterapeutom oraz rehabilitantom.

Cezary Borkowicz
Biblioteka PSW

PSW W BIAŁEJ PODLASKIEJ

Stawiamy na przyszłość!

Rekrutacja 2015/2016

**STUDIA STACJONARNE/NIESTACJONARNE
MAGISTERSKIE, INŻYNIERSKIE, LICENCJACKIE**

Studia magisterskie:

- ⇒ BEZPIECZEŃSTWO NARODOWE
- ⇒ EKONOMIA
- ⇒ PIEŁĘGNIARSTWO
- ⇒ TURYSTYKA I REKREACJA
- ⇒ ZDROWIE PUBLICZNE

Studia inżynierskie:

- ⇒ BUDOWNICTWO
- ⇒ GOSPODARKA PRZESTRZENNA
- ⇒ INFORMATYKA
- ⇒ INŻYNIERIA GEOLOGICZNA
- ⇒ MECHANIKA I BUDOWA MASZYN
- ⇒ ROLNICTWO

Studia licencjackie:

- ⇒ BEZPIECZEŃSTWO NARODOWE
- ⇒ EKONOMIA
- ⇒ FILOLOGIA ANGIELSKA
- ⇒ FILOLOGIA ROSYJSKA
- ⇒ FINANSE I RACHUNKOWOŚĆ
- ⇒ FIZJOTERAPIA
- ⇒ PEDAGOGIKA
- ⇒ PIEŁĘGNIARSTWO
- ⇒ RATOWNICTWO MEDYCZNE
- ⇒ SOCJOLOGIA
- ⇒ TURYSTYKA I REKREACJA
- ⇒ ZARZĄDZANIE
- ⇒ ZDROWIE PUBLICZNE